

Eiropas Ombuds

2017. gada
ziņojums

LV

Satura rādītājs

Ievads	2
Īss 2017. gada apskats	5
Galvenie temati	7
2.1. Piekļuve ES dokumentiem	8
2.2. Pārskatatbildība ES lēmumu pieņemšanas procesā	10
2.3. Lobēšanas pārredzamība	12
2.4. Pamattiesības	14
2.5. Ētikas jautājumi	15
2.6. ES aģentūras un citas struktūras	16
2.7. ES līgumi un dotācijas	18
2.8. Pilsoņu līdzdalība ES politikas veidošanā	18
Komunikācija un sadarbība	20
3.1. Labas pārvaldības balva	21
3.2. Komunikācija	23
3.3. Attiecības ar ES iestādēm	24
3.4. Eiropas ombudu tīkls	28
Sūdzību izskatīšana – kā mēs palīdzam	32
4.1. Sūdzību veidi un avoti	34
4.2. Pret ko?	39
4.3. Par ko?	40
4.4. Sasniegtie rezultāti	41
4.5. Ombuda priekšlikumu izpilde	44
Resursi	45
5.1. Budžets	46
5.2. Resursu izlietojums	46
Kā sazināties ar Eiropas Ombudu	47

---

levads

Eiropas ombude *Emily O'Reilly*

Ar lielu prieku piedāvāju mūsu ziņojumu par 2017. gadu.

Arī šis ir bijis ļoti darbīgs un ražīgs gads, kas daudzās būtiski svarīgās jomās pozitīvi ietekmējis visus cilvēkus, kuru labā mēs strādājam. Mūsu darbā joprojām daudz ir palīdzējis Eiropas Parlamenta atbalsts, kopīgi iesaistoties ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām.

Pilsoņu tiesības aktīvi piedalīties ES likumdošanas procesā bija mūsu uzmanības lokā, veicot izmeklēšanu par pārskatatbildību Padomē un Parlamenta, Padomes un Komisijas trīspusējās neformālajās sarunās par jaunu tiesību aktu priekšlikumiem. Šajās jomās mēs jau esam panākuši atzinīgi vērtējamās pārmaiņas un 2018. gadā turpināsim uzraudzīt tālāko attīstību.

Apvienotās Karalistes lēmums par izstāšanos no ES mudināja mūs sākt iniciatīvu par *Brexit* sarunu atklātību un visu iedzīvotāju tiesībām saņemt informāciju par viņiem būtiskiem rezultātiem. Mēs turpinām strādāt, lai šajā sarežģītajā brīdī ikvienam nodrošinātu iespēju tikt uzklautam, veicinot ieinteresēto personu iesaistīšanos un nodrošinot, ka ikvienam ir iespēja sazināties ar galvenajiem sarunu dalībniekiem.

Īpaši apmierināti mēs esam ar rezultātiem, ko guvām izmeklēšanā par stažēšanos bez atlīdzības Eiropas Ārējās darbības dienestā (EĀDD). Mēs norādījām, ka,

nemaksājot stažieriem, nav pildīta ES Līgumā paustā apņemšanās ievērot diskriminācijas aizliegumu, jo tādējādi tikai labāk nodrošinātie jaunieši varēja atļauties izmantot šīs potenciāli vērtīgās iespējas. Augstās pārstāves *Federica Mogherini* ļoti pozitīvā reakcija panāca to, ka Parlaments un Padome vienojās nodot EĀDD rīcībā budžetu, kas paredzēts tā stažieriem delegācijās visā pasaulē, un mums ir jāturpina uzraudzīt šā atzinīgi vērtējamā panākuma praktisko izpildi.

Mēs esam publicējuši vienkāršu rokasgrāmatu ES amatpersonām par to, ko drīkst un ko nedrīkst darīt saskarē ar lobistiem, un esam gandarīti, ka Komisija tagad to izmanto, apmācot savus darbiniekus.

Apzinoties, ka gadījumos, kad iedzīvotāji saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par pārredzamību vēlas piekļūt ES dokumentiem, ir jārikojas ātri, mēs ieviesām jaunu paātrinātu procedūru šādu sūdzību izskatīšanai un ar nepacietību gaidām pirmos pozitīvos rezultātus. To paveikt mums ļāva sadarbība ar Komisiju, un mēs par šo sadarbību esam ļoti pateicīgi.

Darbu pamattiesību jomā mēs turpinājam, izskatot lietas saistībā ar *Frontex* un veicot izmeklēšanu attiecībā uz ES un Turcijas paziņojumu par migrantu atpakaļnosūtīšanu no Grieķijas uz Turciju.

Mēs turpinājam veicināt labāku pārskatatbildību, sadarbojoties ar Eiropas Centrālo banku (ECB) un Eiropas Investīciju banku (EIB). Mums bija arī lietderīga viedokļu apmaiņa ar Eurogrupas priekšsēdētāju par šīs svarīgās grupas pārskatatbildību, lai gan tā nav oficiāla ES iestāde.

Turpinājam arī vērtīgo sadarbību ar Eiropas ombudu tīklu, un konference Briselē bija kārtējais rosinošais un iepriecinošais stimuls turpmākajam darbam.

Man personīgi spilgtākais notikums 2017. gadā bija Eiropas Ombuda Labas pārvaldības balvas piešķiršanas ceremonijas atklāšana. Redzēt ES civildienesta ierēdņu izcilo darbu klātienē un jo īpaši just pamatotu lepnumu par viņu darbu bija brīnišķīgs piedzīvojums.

2017. bija darbīgs un panākumiem bagāts gads, un mans birojs ir gatavs turpināt šos panākumus arī nākamajā gadā – atkal kopā ar ES iestāžu darbiniekiem, kuru iesaistīšanos mēs vērtējam ļoti atzinīgi.

Emily O'Reilly

1

Īss 2017. gada apskats

Janvāris

Sākta izmeklēšana par ECB sadarbību ar "G-30 jeb "Trīsdesmitnieka" grupu"

Jūlijs

Sākta izmeklēšana par EMA darbībām pirms pieteikuma iesniegšanas

Februāris

Ombude pieprasa maksāt stažieriem par darbu EADD ārvalstu delegācijās

Augusts

Padome atbild ombudei par sava likumdošanas darba pārskatatbildību

Marts

Paziņoti Labas pārvaldības balvas laureāti

Septembris

Ombude atzinīgi vērtē priekšlikumus stiprināt Eiropas komisāru darba ētikas noteikumus

Aprīlis

Ombude Berlīnē saņem *Schwarzkopf* Eiropas balvu

Oktobris

ES aģentūras – Kā pārvaldīt reputācijas kaitējuma risku – ombudes rīkots pasākums

Maijs

Komisija apņemas *Brexit* sarunās nodrošināt vēl nebijušu pārredzamību

Novembris

Ombude Eiropas Parlamentā ziņo par savu darbu

Jūnijs

Eiropas ombudu tīkla ikgadējā konference Briselē

Decembris

Vēstule priekšsēdētājam D. Tusk par lobēšanas pārredzamību

2

Galvenie temati

Eiropas Ombuds palīdz sabiedrības locekļiem saskarsmē ar ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām. Problēmu diapazons ir plašs – gan lēmumu pieņemšanas procesa pārredzamības trūkums, gan atteikums piekļūt dokumentiem, gan pamattiesību pārkāpumi, gan līgumiski jautājumi.

2.1. Piekļuve ES dokumentiem

Piekļuve ES dokumentiem un ar to saistītie nepietiekamas pārredzamības gadījumi arī 2017. gadā bija galvenais temats lielākajā daļā izmeklēšanu. Tā kā uz pieprasījumiem par piekļuvi dokumentiem bieži ir jāatbild ātri, ombude nolēma ieviest jaunu paātrinātu procedūru šādu sūdzību izskatīšanai, tādējādi nodrošinot, ka iedzīvotāji vajadzīgos dokumentus var saņemt dažu nedēļu, nevis mēnešu laikā. Birojs sāka paātrinātās sistēmas izmēģinājuma posmu 2017. gada rudenī un 2018. gadā to turpinās.

Izmēģinājuma posms jau uzskatāmi parādīja sūdzību izskatīšanas paātrinātās procedūras priekšrocības. Beidzoties izmeklēšanai par piekļuvi dokumentiem attiecībā uz Komisijas lēmumu izbeigt pārkāpuma procedūras pret Ungāriju par kodolelektrostacijas līgumu, sūdzības iesniedzējs lielāko daļu pieprasīto dokumentu saņēma viena mēneša laikā.

Paātrinātajā procedūrā sāko izmeklēšanu vidū viena izmeklēšana attiecas uz Komisijas dokumentiem saistībā ar noplūdēm, un otra ir par Padomes novērtējumiem attiecībā uz kandidātu piemērotību ES Tiesas un Vispārējās tiesas tiesneša un ģenerālvadvokāta amatam.

Viena no 2017. gadā veiksmīgi pabeigtajām lietām par piekļuvi dokumentiem, kas izskatīta pirms paātrinātās procedūras ieviešanas, attiecās uz Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (*Frontex*). Lieta attiecās uz veidu, kā *Frontex* izskatīja priekšlikumu, ko iesniedzis kāds žurnālists par publisku piekļuvi visiem ziņojumiem par nopietniem starpgadījumiem saistībā ar *Frontex* darbībām, kas notika Bulgārijā no 2015. gada līdz 2016. gadam. Žurnālists vērsās pie Ombuda, jo viņam bija bažas, ka *Frontex* viņam nav izsniegusi visus attiecīgos dokumentus un ka daži no labojumiem neatbilst ES noteikumiem par piekļuvi dokumentiem (Regula (EK) Nr. 1049/2001).

Pēc pieejamo dokumentu pārbaudes ombude ierosināja, lai *Frontex* atsauc dažus labojumus, izsniedz vēl citus dokumentus un uzlabo savu iekšējo dokumentu meklēšanas sistēmu. *Frontex* īstenoja šos priekšlikumus un atzinīgi novērtēja labo sadarbību ar Ombuda biroju, norādot, ka konstatējumi palīdzējuši uzlabot iekšējo izpratni par nepieciešamiem uzlabojumiem attiecībā uz piekļuvi pieprasītajiem dokumentiem.

Sūdzības par piekļuvi dokumentiem – termiņi paātrinātajā procedūrā¹

1. diena Apstiprinājums nosūtīts, lieta nodota Ombuda paātrinātās procedūras grupai

Dažu dienu laikā Pieprasīt attiecīgajai iestādei dokumentu kopijas

10 dienās Ombuda pirmā sanāksme par lietas izskatīšanu

20 dienās Iespējama sanāksme, piedaloties ES iestādei

25 dienās Iespējama Ombuda 2. sanāksme par lietas izskatīšanu

35 dienās Ieteikums, ierosinātais risinājums vai lēmums

40 dienās Kabineta un Ombuda apstiprinājums

Piezīme. Termiņš "diena" attiecas uz darbdieniem. Skatīšana sākas no pirmās darbdienas pēc dokumenta saņemšanas.

1. Šī shēma attiecas uz "parastajām" lietām, uz ko attiecas Regula (EK) Nr. 1049/2001 un kas pēc būtības nav ļoti sarežģītas.

2.2. Pārskatatbildība ES lēmumu pieņemšanas procesā

Lai Eiropas iedzīvotāji varētu just, ka piedalās ES norisēs, viņiem jābūt iespējai vērot diskusijas par tiesību aktu projektiem. Tas ir ne vien lietderīgi demokrātijas ziņā, bet tam var būt praktiska ietekme, izskaužot nepareizus priekšstatus par ES tiesību aktu pieņemšanu un valstu valdību nozīmi. Ņemot vērā minēto, ombude martā sāka **stratēģisku izmeklēšanu** par atklātību un pārskatatbildību ES Padomes likumdošanas darbā. Viņa uzdeva Padomei 14 konkrētus jautājumus, lai noskaidrotu, kā saskaņā ar ES tiesību aktiem un standartiem pārrēdzamības jomā tiek izskatīti likumdošanas dokumenti, kas izstrādāti dalībvalstu vēstnieku un vēstnieku vietnieku sanāksmēs, kā arī vairāk nekā 150 komiteju un valstu civil dienesta ierēdņu darba grupu sanāksmēs.

Saņēmusi Padomes atbildi, kurā bija norādīts uz uzlabojumiem Padomes tīmekļa vietnē un lietvedības sistēmā, ombude sāka sabiedrisku apspriešanu. Tajā bija iekļauti jautājumi par to, kādus pasākumus Padome varētu veikt, lai atvieglotu likumdošanas dokumentu atrašanu, kādas grūtības rodas sabiedrības locekļiem, cenšoties iegūt dokumentus saistībā ar Padomes darba sagatavošanas struktūrām, un cik svarīgi ir zināt katras dalībvalsts nostāju. Apspriešanās tika iesniegta 21 atbilde, tostarp parlamentu, pilsoniskās sabiedrības un privātpersonu viedokļi. Ombude nolēma arī pārbaudīt dokumentus, kas attiecas uz trim izlases veidā atlasītiem tiesību aktiem, sākot no 2016. gada, lai redzētu Padomes iekšējo procesu ES tiesību aktu projektu dokumentu reģistrēšanai, klasifikācijai un dokumentu informācijas atklāšanai. Šī izmeklēšana tiks pabeigta 2018. gadā.

Ombude 2017. gada nogalē pievērsa uzmanību Eiropadomei, kas lemj par ES vispārējo virzību un politikas prioritātēm. Ņemot vērā tās būtiski svarīgo stratēģisko funkciju, ombude rakstīja Eiropadomes priekšsēdētājam *Donald Tusk*, lūdzot viņu apsvērt iespēju publicēt informāciju par sanāksmēm, kurās viņš un viņa kabinets tiekas ar interešu pārstāvjiem. Ombude

arī jautāja priekšsēdētājam *D. Tusk*, vai tiks publicēti progresa ziņojumi par ES vadītāju pārrunu norisi saistībā ar viņu divu gadu darba programmu ("Vadītāju programma").

European Ombudsman

@EUombudsman suggests that @eucopresident Tusk holds meetings only with registered lobbyists
<http://europa.eu/!vK37fT> #eucouncil #euco

"Publishing his meetings with lobbyists will allow President Tusk to give citizens a more complete picture of who is trying to influence EU decision-making, when and how."

Emily O'Reilly

Eiropas ombude ierosina, ka priekšsēdētājam *D. Tusk* ir jāriko sanāksmes tikai ar reģistrētiem lobistiem.

"Publiskojot sanāksmes ar lobistiem, priekšsēdētājs *D. Tusk* varēs iedzīvotājiem sniegt pilnīgāku priekšstatu par to, kurš, kad un kā cenšas ietekmēt ES lēmumu pieņemšanu."
Emily O'Reilly

EPACA

Working for greater #EUTransparency across all Institutions: @EUombudsman public consultation on Council preparatory groups' transparency in the legislative process

Strādāt, lai panāktu lielāku ES pārrēdzamību visās iestādēs: Eiropas Ombuda rīkota sabiedriskā apspriešana par ES Padomes darba sagatavošanas grupu pārrēdzamību likumdošanas procesā.

Īstenojot savu mērķi padarīt ES likumdošanas procesu labāk pieejamu un pārskatatbildīgu, ombude izskatīja jautājumu par atklātību trīspusējās sarunās, t. i., Eiropas Parlamenta un ES Padomes neformālajās sarunās par ES tiesību aktu priekšlikumiem, kurās piedalās arī Eiropas Komisija. Minētās trīs iestādes atbildēja, sniedzot sīkāku informāciju par to, kā tās ievieš Ombuda priekšlikumus (kas izteikti 2016. gadā). Citas atzinīgi vērtējamās **pārmaiņas** ir, piemēram, sāta kopīgas likumdošanas datubāzes izveide, precizējot, kuri augstākā līmeņa darbinieki piedalās trīspusējās sarunās, un novērtējot, kā padarīt vieglāk pieejamus gaidāmo trīspusējo sarunu datumus un darba kārtību kopsavilkumus.

Lai gan izmeklēšana par trīspusējo sarunu pārskatāmību un Padomes likumdošanas procesiem bija saistīta ar ES tiesību aktu izstrādi, dažkārt sabiedrībai ir vajadzīga plašāka informācija par jau saskaņotiem tiesību aktiem. Tā tas bija attiecībā uz sistēmu, ko Komisija izmanto, lai nodrošinātu, ka ES tiesību akti dalībvalstīs tiek pienācīgi īstenoti. Šo sistēmu, ko pazīst kā *EU Pilot*, Komisija izmanto, lai pārraudzītu dalībvalstis, neizmantojot

juridisku pārkāpuma procedūru. Saņēmusi sūdzības, ka sistēma ir pārāk neskaidra, ombude nolēma sākt [stratēģisku izmeklēšanu](#), prasot sīkāku informāciju par minēto programmu, tostarp Komisijas rīcību gadījumos, kad dalībvalsts atkārtoti kavējas atbildēt vai nesniedz pietiekami detalizētu informāciju. Ombude septembrī slēdza izmeklēšanu, izvirzot praktiskus priekšlikumus, lai sabiedrībai būtu vieglāk saņemt informāciju par Komisijas rīcību šajā jomā, tostarp arī par to, lai publiski ir pieejams saraksts ar dialogiem, kas notiek *EU Pilot* sistēmā, un informācija par katras lietas statusu.

informāciju – šim jautājumam sarunu gaitā, visticamāk, būs arvien lielāka nozīme. *E. O'Reilly* arī atsevišķi atgādināja saviem kolēģiem Eiropas ombudu tīklā, ka viņu biroji var kļūt par starpniekiem, lai sniegtu ekspertu atbildes par *Brexit* jautājumiem, kas saistīti ar ES tiesību aktiem un Komisijas un citu ES iestāžu praksi.

European Ombudsman

The Ombudsman welcomes Commission President [@JunckerEU](#) commitment to 'unique and unprecedented' transparency [https://www.ombudsman.europa.eu/en/press/release/faces/en/79475/html.bookmark ...](https://www.ombudsman.europa.eu/en/press/release/faces/en/79475/html.bookmark...) #Brexit

Eiropas ombude atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšsēdētāja *Jean-Claude Juncker* apņemšanos īstenot "unikālu un nepieredzētu pārredzamību".

"Mans birojs raudzīsies, lai *Brexit* sarunās tiktu saglabāta pašreizējā proaktīvā pieeja pārredzamībai." *Emily O'Reilly*

Pirms *Brexit* sarunu oficiālās atklāšanas ombude rakstiski vērsās pie [Komisijas](#) un [Padomes](#), lai abām iestādēm atgādinātu pārredzamības nozīmi, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES nosacījumu plašo ietekmi uz cilvēkiem, viņu ģimenēm un uzņēmumiem. Abas iestādes reaģēja pozitīvi, jo Komisija paziņoja, ka īstenos unikālu un nepieredzētu pārredzamību, un Padome izstrādās dokumentu publicēšanas pamatprincipus. Ombudes vēstulē bija arī norādīts, cik svarīgi ir publicēt ieinteresēto personu sniegto

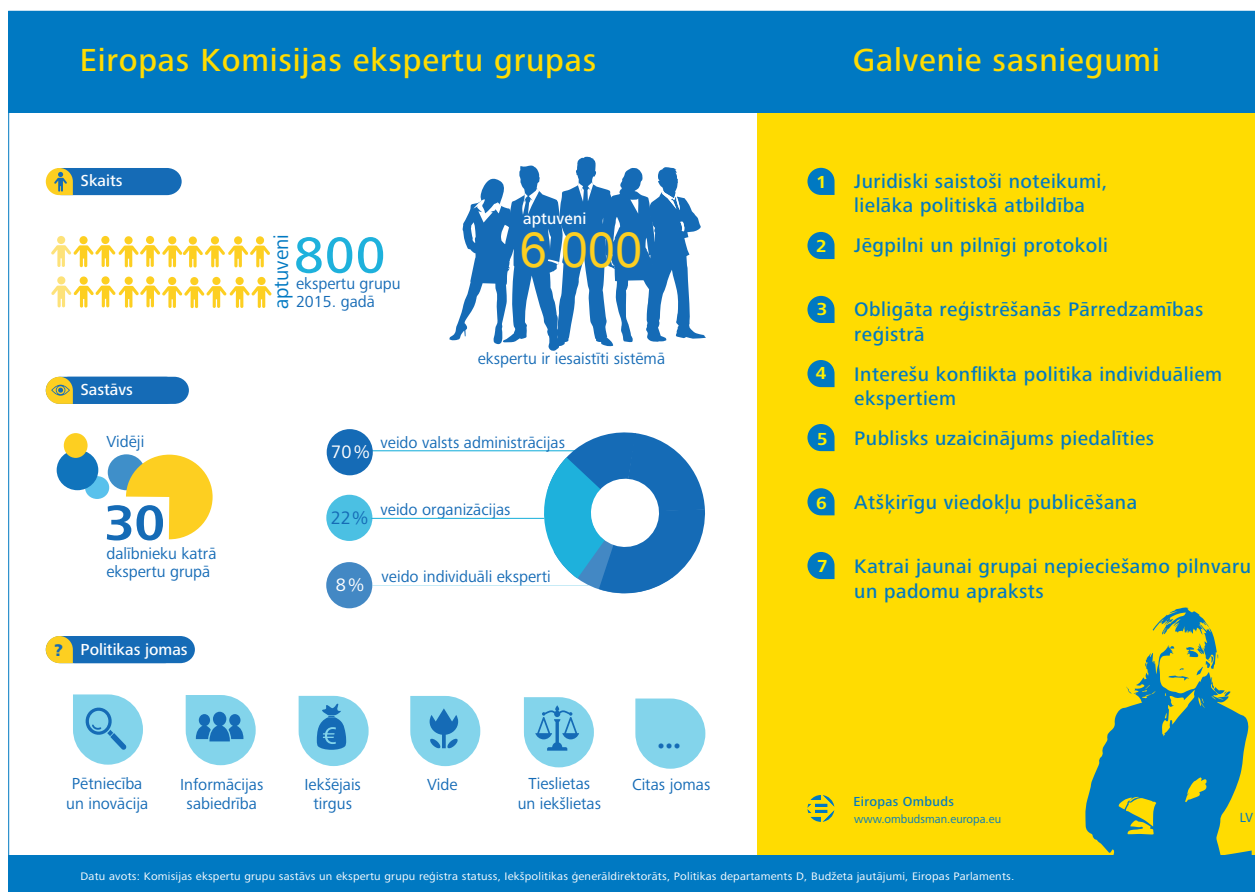
2.3. Lobēšanas pārredzamība

Eiropas ombude *Emily O'Reilly* uzstājās ar runu seminārā "ES Pārredzamības reģistrs – lobēšana, Parlaments un sabiedrības uzticēšanās", ko Eiropas Parlaments rīkoja maijā.

Ombudes galvenā stratēģiskā izmeklēšana par ekspertu grupu – simtiem grupu, kas Komisijai sniedz speciālistu atbalstu, – atklātību tika sekmīgi pabeigta 2017. gada rudenī. Ombude 2016. gadā, ņemot vērā sabiedrisko apspriešanu šajā jautājumā, iesniedza virkni priekšlikumu, kā Komisija varētu uzlabot šo grupu pārraudzību. Komisija 2016. gada vidū paziņoja par piemērojamo noteikumu pārskatīšanu. Ombudes galīgais lēmums tika publicēts 2017. gada rudenī – šādā laikposmā birojs varēja izvērtēt, vai paziņotās reformas patiešām ir īstenotas.

Sistēmas izmaiņas ietvēra juridiski saistošu noteikumu un politiskās pārskatatbildības ieviešanu. Turklāt ekspertu grupu locekļiem jābūt pārredzamības reģistrā, pieteikšanās dalībai grupā ir jāizsludina publiski un attiecībā uz katru ekspertu jāpiemēro interešu konflikta politika. Ombude paziņoja, ka turpinās uzraudzīt, kā Komisija īsteno viņas divus īpašos ieteikumus attiecībā uz ekspertu grupām, proti, ka jāpublicē "jēgpilni un pilnīgi" protokoli un grupas pārrunām parasti jābūt pārredzamām.

Saņemot citu sūdzību par šo jautājumu, ombude sāka izmeklēšanu par Eiropas Centrālās bankas (ECB) sadarbību ar “[Trīdesmitnieku grupu](#)” (G-30), privātu ASV grupu, kurā apvienojušies dažu lielāko privāto banku vadītāji un centrālās bankas, kā arī akadēmisko aprindu un starptautisko iestāžu pārstāvji. ECB uzrauga dažas no grupā pārstāvētajām pasaules bankām. Ombudes lēmums sākt šo izmeklēšanu atspoguļoja ECB banku uzraudzības pienākumus, kas pēdējos gados ir paplašinājušies. Pēc sanāksmes, kurā tikās Ombuda amatpersonas, kas izskata lietu, un Bankas pārstāvji, lai pārbaudītu un apspriestu dokumentus saistībā ar ECB iesaistīšanos G-30, ombude uzdeva ECB vairākus konkrētus jautājumus.

Tie bija jautājumi par G-30 sastāvu un finansējumu, par to, vai ECB publiskos G-30 sanāksmju darba kārtību un saturu, par sanāksmju skaitu, kurās piedalījušies pašreizējie un bijušie ECB prezidenti, un par to, vai starp G-30 dalībniekiem ir bankas, kuru uzraudzību patlaban veic ECB. ECB savā atbildē puda uzskatu, ka G-30 sanāksmes tiek rīkotas sabiedrības interesēs un ECB prezidenta *Mario Draghi* dalība G-30 ir saderīga ar ECB neatkarību un integritāti. Izvērtējusi atbildi,

ombude ieteica *M. Draghi* uz atlikušo amata pilnvaru laiku [pārtraukt savu dalību](#) G-30, lai aizsargātu Banku un tās prezidentu no jebkādiem pieņēmumiem, ka Bankas neatkarība varētu būt apdraudēta. Ombude arī ieteica nākamajiem ECB prezidentiem neklūt par G-30 locekļiem.

Maijā ombude izmantoja savu ikgadējo preses konferenci, lai oficiāli laistu klajā ES valsts amatpersonām paredzētu sarakstu, kurā uzskaitīts, ko drīkst un ko nedrīkst darīt saskarē ar lobistiem. Saraksts, kas izplatīts Komisijā un Padomē, kā arī vietnē *Twitter*, ir noderīgs ceļvedis ES valsts amatpersonām, lai nodrošinātu, ka viņi ir informēti par dažādiem lobēšanas veidiem.

Eiropas Ombuds

LV

Praktiski ieteikumi

attiecībā uz valsts ierēdņu mijiedarbību ar interešu pārstāvjiem

IETEICAMS

- 1 Pirms tikties ar interešu pārstāvjiem vai pieņemt ielūgumu piedalīties kādā pasākumā, pārbaudīt, vai minētie pārstāvji ir reģistrēti **ES Pārredzamības reģistrā**.
- 2 Labi sagatavoties un veikt pamatizpēti, lai pārbaudītu, kādas intereses pārstāvji pārstāv un **kas viņus finansē**. Vajadzības gadījumā jādūdz papildu informācija.
- 3 Nodrošināt, lai pārstāvji iepriekš atklātu **tikšanās iemeslu / apspriežamo jautājumu**, dalībnieku un to organizāciju un/vai klientu, kuru vārdā viņi rīkojas, vārdus/nosaukumus, kā arī citu būtisku informāciju.
- 4 Novērtēt savu privāto interešu un sabiedrības interešu **konflikta risku** un izvairīties no šāda riska, domājot par to, kā jūsu mijiedarbība varētu tikt uztverta.
- 5 Ja šaubāties, **apstāties un apdomāt**, kā rīkoties turpmāk. Ja nepieciešams, konsultējieties ar savu vadību un, ja tiek pieņemts lēmums, ka jums ir jārikojas, pievienojiet lietā piezīmi ar paskaidrojumu, kāpēc tā tika nolemts.
- 6 Nemiet vērā, ka ne vienmēr interešu pārstāvēšana notiek oficiāli. Lobēšana var arī notikt, tiekoties neoficiāli un **sabiedriskās vietās**. Vienmēr rīkojieties profesionāli.
- 7 Turēt kārtībā **pierakstus**, tostarp atzīmēt sanāksmes laiku un vietu, dalībnieku, organizāciju un/vai klientu vārdus/nosaukumus un apspriestos jautājumus. Izmantojiet savas organizācijas oficiālo datņu pārvaldības sistēmu.
- 8 Ievērot spēkā esošās **informācijas atklāšanas prasības**, piemēram, Komisijā, atklāt informāciju par interešu pārstāvju un komisāru, kabineta locekļu un ģenerāldirektoru sanāksmēm.
- 9 Ziņot par lobēšanas praksi, kas šķiet nepieņemama, jo īpaši ņemot vērā ES Pārredzamības reģistra Interesu pārstāvju **rīcības kodeksu**.
- 10 Iepazīties, piemēram, **apmācībās**, ar īpašajiem noteikumiem, kas attiecas uz jūsu organizāciju. Ja īpašie noteikumi atšķiras no šiem praktiskajiem ieteikumiem, parasti ir jānodrošina priekšroka pirmajiem minētajiem.

NAV IETEICAMS

- 1 Satikties ar interešu pārstāvjiem, kas nav reģistrēti **ES Pārredzamības reģistrā**, ja jūsu pašu noteikumi to aizliedz vai neatbalsta; lūdziet pārstāvim reģistrēties, ja viņa darbība atbilst reģistra piemērošanas jomai.
- 2 Atstāt bez ievērības to personu **motīvus**, kuras vēlas ar jums tikties vai ielūdz jūs uz pasākumiem. Lobēšanu veic dažādas organizācijas, tostarp konsultāciju uzņēmumi, juridiskās firmas, NVO, ideju laboratorijas, iedzīvotāju līmeņa kampaņas u. c.
- 3 Tikties ar konkrētu interešu pārstāvi, neapsverot tādas pašas iespējas piedāvāšanu **citām grupām**.
- 4 Pieņemt ielūgumus uz sanāksmēm vai pasākumiem, kas jūsu iestādi varētu nostādīt **kompromitējošā stāvoklī**.
- 5 Pēc sanāksmēm vai pasākumiem aizmirst **informēt** kolēģus, kam tas var būt svarīgi, un vadību.
- 6 Piekrist piedalīties sanāksmēs vai organizēt sanāksmes **ārpus darba laika** un darba telpām. Ja tā darāt, apsveriet iespēju informēt savu vadību un iesaistīt kādu kolēģi.
- 7 Runāt vai rīkoties tā, ka to varētu uzskatīt par **īpaši labvēlīgu attieksmi** pret kādu interešu pārstāvi.
- 8 Radīt interešu pārstāvim iespaidu, ka konkrētam ieteikumam, idejai vai informācijai varētu būt vai būs **izšķiroša nozīme** lēmumu pieņemšanas procesā.
- 9 Dalīties ar informāciju, ar kuru jums **nav atļauts** dalīties, vai neatbilstoši izmantot konfidencialu informāciju.
- 10 Pieņemt **viesmīlības apliecinājumus** no interešu pārstāvja bez rūpīgas izvērtēšanas un gadījumos, kad tas neatbilst spēkā esošajiem noteikumiem. Vajadzības gadījumā ziņojiet par saņemtajām dāvanām un viesmīlības apliecinājumiem.

2.4. Pamattiesības

Ombuds regulāri izskata sūdzības par pamattiesībām, piemēram, līdztiesību un nediskrimināciju. Sekmīgi 2017. gada novembrī tika pabeigta sūdzības izskatīšana, ko bija iesniedzis jauniešs, Austrijas valstspiederīgais, kurš nebija saņēmis atalgojumu par stažēšanos ES delegācijā Āzijā. Ombude ieteica ES delegācijās maksāt stažieriem attiecīgu pabalstu, ņemot vērā dzīves dārdzību valstī, kurā atrodas delegācija, un tādējādi nodrošinot šīs vērtīgās prakses vietas cik vien iespējams plašam cilvēku lokam. Augstā pārstāve *Federica Mogherini* pozitīvi atbildēja uz šo ieteikumu. Pēc tam ombude rakstiski vērsās pie budžeta lēmēj institūcijām, lai uzsvērtu jautājuma nozīmīgumu, tostarp faktu, ka tas apliecinātu ES apņemšanos ievērot diskriminācijas aizlieguma principu, padarot stažēšanos pieejamu vismaz dažiem no tiem jauniešiem, kuriem ir sliktāks finansiālais stāvoklis nekā citiem. Novembrī Parlaments un Padome apstiprināja 2018. gada budžetu, kurā praktikantu atalgojumam ES delegācijās tika piešķirti 1,2 miljoni EUR.

Spānijas NVO un pilsoņi vērsās pie ombudes ar sūdzību par Komisiju saistībā ar ES un Turcijas vienošanos 2016. gadā. Saskaņā ar šo vienošanos Turcija ir apņēmusies uzņemt nelegālus migrantus, kuri dodas uz Grieķiju, savukārt ES ir piekritusi palielināt atbalstu Turcijai. Sūdzības iesniedzēji pārmeta Komisijai, ka tā nav atbildējusi vai ir nepietiekami atbildējusi uz bažām, ko viņi bija izteikuši par to, ka nav novērtēta nolīguma ietekme uz to patvēruma meklētāju un migrantu cilvēktiesībām, kuri no Grieķijas nosūtīti atpakaļ uz Turciju. Ombude aicināja Komisiju turpmākajos progresā ziņojumos par nolīguma īstenošanu iekļaut atsevišķu sadaļu, kurā galvenā uzmanība pievērsta cilvēktiesību riskiem un pasākumiem to mazināšanai.

Ombude arī nosūtīja atsevišķu vēstuli Padomei, kurā norādīja, ka vienīgais autoritatīvais informācijas avots par ES un Turcijas vienošanos bija paziņojums presei. Viņa norādīja, ka ES Vispārējā tiesa 2017. gada sākumā ir teikusi, ka ES un Turcijas paziņojumu nevar uzskatīt par pasākumu, ko pieņēmusi Eiropadome vai kāda cita ES iestāde. Tāpēc viņa aicināja Padomi apsvērt iespēju pārskatīt paziņojumā presei sniegto formulējumu, lai precīzāk atspoguļotu faktisko juridisko situāciju.

European Ombudsman

#EOpress: Ombudsman welcomes EU decision to pay trainees in EU foreign delegations
<http://europa.eu/!TR48JV>

Eiropas ombude atzinīgi vērtē ES lēmumu maksāt stažieriem par darbu ES ārvalstu delegācijās.

“Tas apliecina, ka ES ir apņēmusies ievērot diskriminācijas aizlieguma principu, padarot stažēšanos pieejamu vismaz dažiem no tiem jauniešiem, kuriem ir sliktāks finansiālais stāvoklis nekā citiem.” *Emily O'Reilly*

2.5. Ētikas jautājumi

Pēc vairākiem ombudes publiskiem paziņojumiem par stingru komisāru ētikas noteikumu nozīmi un pēc Eiropas Parlamenta un vairāku pilsoniskās sabiedrības grupu spiediena gan Komisija, gan Ētikas komiteja septembrī paziņoja par priekšlikumiem atkal reformēt komisāru rīcības kodeksu. Cita starpā Ētikas komiteja pārbauda, vai plānotās komisāru darbības pēc amata pilnvaru termiņa beigām ir saderīgas ar viņu pienākumiem, kas noteikti Līgumā. Izmaiņas ietver "pārdomu perioda" pagarinājumu, kura laikā bijušajiem komisāriem jāinformē Komisija par nodomu sākt profesionālu darbību. Jaunais paziņošanas periods komisāriem būs divi gadi, un bijušajam Komisijas priekšsēdētājam to pagarinās līdz trim gadiem. Citas izmaiņas ir tādas, ka Komisija aktīvi publiskos Ētikas komitejas atzinumus par komisāru darbavietām pēc pilnvaru termiņa beigām. Ombudes veiktās izmeklēšanas priekšmets bija arī Komisijas darbības un Ētikas komitejas pilnvaras un funkcija. Ombuda amatpersonas, kuras izskata lietu, pārbaudīja, kā Ētikas komiteja ir sagatavojusi savus atzinumus attiecībā uz vairākiem bijušajiem Komisijas locekļiem (konkrētās lietas tika izvēlētas tikai tādēļ, lai uzskatāmi parādītu Ētikas komitejas darbu), un uzdeva Komisijai vairākus jautājumus par to, kā Ētikas komiteja veic savu darbu. Ombudes veiktā Komisijas atbildes analīze, kā arī publiski paziņotās izmaiņas būs pieejamas 2018. gadā.

Ombude arī slēdza izmeklēšanu attiecībā uz Komisijas noteikumiem par īpašo padomdevēju – ekspertu, kuri atsevišķos konkrētos gadījumos sniedz komisāriem speciālas konsultācijas, – interešu konfliktu novēršanu. Izmeklēšanas gaitā Komisija uzlaboja sistēmu tā, ka jūnijā ombude secināja, ka minētie noteikumi lielā mērā piedāvā apmierinošu pamatu iespējamo interešu konfliktu novēršanai. Tomēr viņa ierosināja, ka Komisija varētu veikt turpmākus uzlabojumus, tostarp pieņemt proaktīvāku pieeju, veicot interešu konfliktu novērtējumu un uzlabojot pilsoņu piekļuvi informācijai par īpašajiem padomdevējiem.

Īstenojot noteikumus attiecībā uz tā dēvētā "virpuļdurvju efekta" problēmu, kad dažkārt ES darbinieki pāriet strādāt privātajā sektorā vai darbinieki no privātā sektora pievienojas ES iestādei, ir būtiska nozīme tam, ka valsts pārvaldes iestādēs tiek uzturēti augsti ētikas standarti. Ņemot vērā minēto, ombude nosūtīja vēstules 15 iestādēm un aģentūrām, lai noskaidrotu, kā tās īsteno ES noteikumus attiecībā uz "virpuļdurvju efektu", kā noteikts Civildienesta noteikumos (16. pants).

Saskaņā ar šiem noteikumiem augstākajām amatpersonām ir aizliegts vienu gadu veikt lobēšanu attiecībā uz bijušajiem kolēģiem saistībā ar jautājumiem,

par kuriem viņi, pildot amata pienākumus, ir bijuši atbildīgi pēdējos trīs gadus. Turklāt saskaņā ar šiem noteikumiem katrai iestādei katru gadu ir obligāti jāpublicē informācija par šā pienākuma izpildi, pievienojot novērtēto gadījumu sarakstu. Ombude arī veica iepriekšējās izmeklēšanas pēcpārbaudi, noskaidrojot, kā Komisija īsteno savas vadlīnijas un ierosinājumus par iespējām uzlabot risinājumus saistībā ar "virpuļdurvju efekta" situācijām. Šī analīze tiks pabeigta 2018. gadā.

European Ombudsman

Post-mandate activities - why did the @EU_Commission not issue a decision in the case of its former President?
[https://www.ombudsman.europa.eu/cases/correspondence.faces/en/81348/html.bookmark ...](https://www.ombudsman.europa.eu/cases/correspondence.faces/en/81348/html.bookmark...)

Darbība pēc amata pilnvaru termiņa beigām – kāpēc Eiropas Komisija nepieņēma lēmumu attiecībā uz bijušo priekšsēdētāju José Manuel Barroso?

"Bijušajiem ES komisāriem ir pienākums rīkoties godprātīgi un apdomīgi attiecībā uz amata pienākumiem vai pabalstiem, kurus viņi pieņem pēc aiziešanas no amata."
 Emily O'Reilly

2.6. ES aģentūras un citas struktūras

ES aģentūras un citas struktūras 2017. gadā bija otrais lielākais sūdzību avots. Ombude [slēdza](#) vienas sūdzības izskatīšanu attiecībā uz veidu, kā Eiropas Zāļu aģentūra (EMA) ir risinājusi jautājumus saistībā ar cilvēka papilomas vīrusa (HPV) vakcīnām. Proti, ombude izpētīja, kā EMA ir veikusi pārvērtēšanas procedūru – tehnisks nosaukums procedūrai, kas attiecas uz jautājumiem saistībā ar zālēm, kuras jau ir pieejamas tirgū – attiecībā uz HPV vakcīnu pret dzemdes kakla vēzi.

Pārvērtēšanas procedūru veica EMA Farmakovigilances riska vērtēšanas komiteja, kas uzrauga tirgū esošo zāļu drošumu. Komiteja pētīja, vai pastāv cēloņsakarība starp vakcināciju pret HPV un diviem sindromiem, un secināja, ka nav pierādījumu par šādu saikni. Ombude konstatēja, ka Komitejas veiktā zinātnisko pierādījumu pārbaude bijusi pilnīga un neatkarīga. Raugoties uz nākotni, E. O'Reilly ierosināja, ka EMA jāsniedz pēc iespējas plaša informācija par savu komiteju zinātnisko darbu un ka tai jāsniedz plašāka informācija par saviem dokumentiem, lai sabiedrības locekļi varētu vieglāk pieprasīt piekļuvi šiem dokumentiem.

EU Medicines Agency

The @EUombudsman concluded that EMA's safety review of HPV vaccines was complete and independent [#vaccineswork](http://bit.ly/2hMeFOF)

Eiropas ombude secināja, ka drošības pārbaudes, ko EMA veica attiecībā uz HPV vakcīnām, bija pilnīgas un neatkarīgas.

Attiecībā uz EMA ombude 2017. gadā veica arī atsevišķu izmeklēšanu, šoreiz E. O'Reilly to sāka pēc savas iniciatīvas. Šī [stratēģiskā izmeklēšana](#) attiecās uz EMA ieviesto kārtību, kas regulē mijiedarbību ar farmācijas uzņēmumiem, pirms šie uzņēmumi iesniedz pieteikumus reģistrācijas apliecību saņemšanai. Ombude norādīja, ka šāda mijiedarbība ir sabiedrības interesēs, ja tā palīdz izstrādāt un piedāvāt augstas kvalitātes, efektīvas un pieņemami drošas zāles, taču pastāv risks, ka tā varētu ietekmēt turpmākos EMA lēmumus par reģistrācijas apliecību pieteikumiem.

Eiropas Ombuda publiskais pasākums "ES aģentūras: Kā pārvaldīt reputācijas kaitējuma risku" oktobrī un tā dalībnieki (no kreisās): organizācijas *Sense about Science* direktore Tracey Brown, EFSA izpilddirektors B. Url, Eiropas ombude Emily O'Reilly, pasākuma moderators Dave Keating, BEUC ģenerāldirektore Monique Goyens un ECHA izpilddirektora vietnieks Jukka Malm.

Eiropas ombude *Emily O'Reilly* kopā ar *EFSA* izpilddirektoru *Bernhard Url* un moderatoru *Dave Keating* Eiropas Ombuda publiskajā pasākumā "ES aģentūras: Kā pārvaldīt reputācijas kaitējuma risku", kas notika oktobrī.

Septembrī Ombuda amatpersonas, kas izskata lietu, tikās ar *EMA* pārstāvjiem, lai apspriestu *EMA* sākotnējo atbildi uz izmeklēšanu. Decembrī publicēja šīs sanāksmes ziņojumu, kurā sīkāk izklāstītas ombudes bažas par šīm tā sauktajām "pirmsiesniegšanas" darbībām. Izmeklēšana turpinās 2018. gadā, un pirmajā ceturksnī ir plānota mērķtiecīga sabiedriskā apspriešana.

Sūdzību par Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi (*EFSA*) iesniedza kāda Francijas apvienība, apsūdzot *EFSA* par to, ka tā nav pienācīgi atbildējusi uz vairākiem jautājumiem par savu iesaistīšanos ģenētiski modificētas kukurūzas šķirnes atļaujas izsniegšanā. *EFSA* atsaucās ombudes uzaicinājumam un sniedza sūdzības iesniedzējam plašāku informāciju. Ombude arī ierosināja, ka turpmāk *EFSA* ir jāpublisko papildu informācija, ko snieguši pieteikumu iesniedzēji, atbildot uz pieprasījumiem sniegt paskaidrojumus.

Ombude regulāri rīko publiskus pasākumus, lai rūpīgi izskatītu tematus, kas saistīti ar viņas darbu. Oktobrī šis temats bija ES aģentūras un to spēja pārvaldīt reputācijas kaitējuma risku. Vissvarīgākā ir sabiedrības uzticēšanās aģentūru veiktajam darbam, kas palīdz nodrošināt visu – gan nekaitīgumu pārtikai, ko mēs patērējam, gan ķīmiskajām vielām, kas iedarbojas uz mums, gan zālēm, kuras mēs lietojam, gan drošumu lidmašīnām, kurās mēs lidojam. Šajā [pasākumā](#) pārbaudīja, kā aģentūras var īstenot visaugstākos ētikas

un pārredzamības standartus savai aizsardzībai pret kaitējumu reputācijai.

Tajā piedalījās Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (*EFSA*) izpilddirektors *Bernhard Url*, Eiropas Ķimikāliju aģentūras (*ECHA*) izpilddirektora vietnieks *Jukka Malm*, Eiropas Patērētāju organizācijas (*BEUC*) direktore *Monique Goyens* un organizācijas *Sense about Science* direktore *Tracey Brown*. *B. Url* norādīja, ka *EFSA*, cenšoties nodrošināt sabiedrības uzticēšanos savam darbam, uzmanības centrā patur ne vien "kompetenci" – darba kvalitāti –, bet arī "raksturu" – darba izpildes veidu. *J. Malm* norādīja, ka *ECHA* cenšas padarīt savu darbu pilnīgi pārredzamu, proti, ne vien jau veikto pētījumu rezultātus, bet arī plānotos darbus.

Bernhard Url

Thank you for the lively debate we had on a crucial matter for [#EUAgencies](#): public [#trust](#) in our work [#EOdebate17](#)

EFSA izpilddirektors *Bernhard Url*: "Paldies jums par spraigajām debatēm attiecībā uz jautājumu, kas ir būtiski svarīgs ES aģentūrām – sabiedrības uzticēšanās mūsu darbam".

2.7. ES līgumi un dotācijas

Komisija pārrauga daudzus ES finansētus projektus. Tā veic rūpīgas revīzijas, lai nodrošinātu, ka publiskie naudas līdzekļi tiek tērēti paredzētajam mērķim. Tomēr dažkārt rodas domstarpības, un līgumslēdzēji bieži vien vēršas pie Ombuda, lai rastu risinājumu.

Piemēram, Beļģijā dibināta bezpeļņas organizācija piedalījās ES finansētā projektā, kura mērķis bija risināt problēmas, kas rodas vecākiem cilvēkiem, izmantojot IKT risinājumus. Organizācija vērsās pie Ombuda pēc tam, kad Komisija bija paziņojusi, ka vēlas atgūt vairāk nekā 85 000 EUR, jo uzskata, ka tā nav droša sistēma darba laika reģistrēšanai. Ombude veica izmeklēšanu par šo jautājumu un konstatēja, ka revidenti ir atzinuši, ka sūdzības iesniedzēja veiktais darbs attiecībā uz diviem konkrētiem "sasniedzamajiem rezultātiem" ir gan likumīgs, gan attiecas uz darba laiku. Tāpēc viņa ierosināja Komisijai samazināt atgūstamo summu

saistībā ar šiem diviem "sasniedzamajiem rezultātiem". Komisija piekrita šim priekšlikumam, samazinot atgūto summu gandrīz par 37 000 EUR. Izmeklēšana, ko ombude veic par citiem ierosinātās atgūšanas aspektiem, joprojām turpinās.

Nīderlandes konsultāciju uzņēmums, kas specializējas inovāciju jomā, bija dalībnieks konsorciā, kas īstenoja Komisijas līdzfinansētu projektu, kura mērķis bija izveidot un īstenot "ūdens inovāciju partnerību". Uzņēmums vērsās pie Ombuda pēc tam, kad Komisija bija paziņojusi, ka samazinās dotāciju, norādot, ka tai radušās bažas par projektu. Sūdzības iesniedzējs iebilda, ka Komisija nav pareizi novērtējusi projektu. Izmeklēšanas gaitā Komisija ierosināja veikt projekta pārvērtēšanu, ņemot vērā konsultāciju uzņēmuma iesniegto jauno dokumentāciju. Ombude secināja, ka jautājums ir atrisināts un slēdza lietas izskatīšanu.

2.8. Pilsoņu līdzdalība ES politikas veidošanā

Izmantojot 2012. gadā sāktu Eiropas pilsoņu iniciatīvu (ECI), pilsoņi var paust atbalstu politikai vai idejai, par kuru, viņuprāt, Komisijai ir jāpieņem tiesību akti. Viena no pirmajām iniciatīvām, ko pašreizējā ombude *Emily O'Reilly* ierosināja pēc ievēlēšanas 2013. gadā, bija aicinājums sākt stratēģisku pētījumu par ECI procedūras pienācīgu darbību, ņemot vērā bažas, ka pārāk daudzi tehniski šķēršļi traucē ECI organizētājiem panākt iniciatīvas sekmīgu īstenošanu. Ombude izvirzīja vairākus priekšlikumus, lai atvieglotu parakstu vākšanas procesu un uzlabotu iniciatīvu atlases procesa pārredzamību.

Ombude 2017. gadā piedalījās arī Komisijas apspriešanās par ECI regulas iespējamo pārveidi. Komisijas priekšlikumos, kas tika paziņoti septembrī, ir ietverts daudz no ombudes iepriekš ierosinātā. Tostarp tā ir bezmaksas tiešsaistes informācijas vākšanas sistēmas izveide ECI, datu prasību vienkāršošana, kā arī uzklaušanās sagatavošanas procesa uzlabošana un sabiedrības līdzdalība uzklaušanās pēc sekmīgi īstenotas ECI. Ombude turpinās rūpīgi pārraudzīt šo problēmu, kā arī uzraudzīs, vai Komisija sabiedrībai pietiekami paskaidro ECI izvēli.

ECI Campaign

.@EUombudsman backs plea for #ECI revision. Thank you, Emily O'Reilly! #ECIreform #deardemocracy @Volksentscheid <http://www.citizens-initiative.eu/european-ombudsman/> ...

Eiropas ombude atsaucas uz prasību pārskatīt Eiropas pilsoņu iniciatīvu. Paldies, *Emily O'Reilly*!

ES pilsoņus politikas procesā var iesaistīt arī, izmantojot sabiedrisko apspriešanu par plānotajiem tiesību aktiem. Komisija, kas atbild par ES tiesību aktu izstrādi, regulāri izmanto šīs apspriešanas. Tomēr, lai tās būtu lietderīgs rīks, tām jābūt pieejamām privātpersonām un organizācijām. Kāds Spānijas valstspiederīgais 2016. gadā sūdzējās Ombudam, ka sabiedriskās apspriešanas tikai retos gadījumos notiek visās ES 24 oficiālajās valodās. Izmeklēšanas gaitā Komisija sagatavoja jaunu, uzlabotu valodas politiku sabiedriskās apspriešanas jomā.

Jaunie pasākumi, kas stājās spēkā 2017. gada 28. aprīlī, ietver, piemēram, sabiedrisko apspriešanu saistībā ar Komisijas darba programmu tulkošanu visās ES oficiālajās valodās. Saskaņā ar jauno politiku ir ieviesta arī procedūra, lai noteiktu, kādās valodās ir jātulko citas sabiedriskās apspriešanas. Ombude decembrī pieņemtajā [lēmumā](#) norādīja, ka uzraudzīs jaunās kārtības īstenošanu, un ierosināja Komisijai savā īpaši sabiedriskajai apspriešanai veltītajā tīmekļa vietnē iekļaut sadaļu, kurā izklāstīta jaunā valodas politika un paskaidrots, kāpēc dažas apspriešanas nav pieejamas visās ES valodās.

Komunikācija un sadarbība

3.1. Labas pārvaldības balva

Ombude martā rīkoja balvu pasniegšanas ceremoniju, kurā tika piešķirta pirmā Labas pārvaldības balva. Balvas saņemšanai nominēja **90 projektus**, ko bija izvirzījušas galvenās ES iestādes, kā arī daudzas aģentūras un citas struktūras. Balvas tika piešķirtas **septiņās kategorijās**, un galveno balvu par labu pārvaldību 2017. gadā piešķīra Komisijas Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāta projektam, kas veicināja ES sadarbību, kopīgojot būtiski svarīgu informāciju un zināšanas, lai palīdzētu miljoniem Eiropas iedzīvotāju, kuri cieš no retām slimībām.

Nominācijas bija dažādas – gan inovatīvi veidi, kā iesaistīt iedzīvotājus politikas veidošanā, gan viegli pieejamu datubāzu izveide, gan sabiedrības informēšana, sniedzot saprotamus skaidrojumus par ES politiku un programmām, gan ekspertu sanāksmju tiešraides straumēšana, kā arī IT izmantošana, lai lietpratīgāk un atklātāk sniegtu pakalpojumus sabiedrībai. Arī ES Padomes medicīnas dienests saņēma īpašu balvu par savu darbu, cita starpā par palīdzību cietušajiem teroristu uzbrukumā Briseles metro 2016. gadā.

Eiropas Ombuda Labas pārvaldības galvenās balvas ieguvēji no Komisijas Veselības ģenerāldirektorāta 2017. gadā, saņemot balvu no Eiropas ombudes *Emily O'Reilly*.

Šī balva parādīja ES civildienesta individuālos un kolektīvos centienus panākt pozitīvas pārmaiņas. Ombude norādīja, ka, viņas birojam pārraugot ES civildienesta darbu, daļa no šīs pārraudzības ietver arī atzinību par labi paveiktu uzdevumu. Viņa tāpat atzīmēja, ka pirmā balvas piešķiršanas ceremonija notiek īpaši piemērotā laikā, kad Romas Līgumam aprit ievērojama gadskārta.

European Ombudsman

We have received some outstanding projects for the [#EOAward](#) & they are worth knowing in detail. Have a look here: <http://europa.eu/!UN47uU>

Eiropas Ombuda balvai par labu pārvaldību bija izvirzīti daži izcili projekti, par kuriem ir vērts uzzināt vairāk.

Pirmās Eiropas Ombuda balvas par labu pārvaldību pasniegšanas ceremonija.

3.2. Komunikācija

Ombudes piecu gadu stratēģijas "Pretī 2019. gadam" mērķis ir uzlabot biroja ietekmi, nozīmi un atpazīstamību. Plašāka atpazīstamība palīdz sabiedrībai, uzņēmumiem, NVO un citiem uzzināt, pie kā viņi var vērsties, ja radušās problēmas saskarsmē ar ES iestādēm.

Efektīvi īstenojot minēto stratēģiju, birojs arī ir palielinājis 2017. gadā apstrādāto sūdzību kopējo skaitu (no 1 880 līdz 2 181); audzis ir arī to saņemto sūdzību skaits, uz kurām attiecas ombudes pilnvaras (no 711 līdz 751). Palielinājās arī tādu gadījumu skaits, kuri ir sarežģītāki un ietekmē arvien vairāk jautājumu, kas skar plašākas sabiedrības intereses.

Līdztekus biroja darba īpašai popularizēšanai ieinteresēto pušu, piemēram, uzņēmējdarbības apvienību un pilsoniskās sabiedrības organizāciju, vidū, birojs cenšas arī palielināt Ombuda profilu plašsaziņas līdzekļos un sociālajos plašsaziņas līdzekļos, izmantojot šīs platformas, lai sniegtu informāciju par konkrētām izmeklēšanām vai pievērstu uzmanību citām Ombuda darbībām.

Biroja *Twitter* konta *@EUOmbudsman* sekotāju skaits no 2016. līdz 2017. gadam palielinājās par 16 % (tagad to ir vairāk par 19 000) – vispopulārākais kļuvis tvīts, kurā pausts gandarījums par Komisijas apņemšanos nodrošināt "unikālu" un "nepieredzētu" *Brexit* pārredzamību. Citi populāri tvīti attiecas uz Labas pārvaldības balvas piešķiršanas ceremoniju, kā arī ombudes izmeklēšanu, prasot *ECB* paskaidrot līdzdalību "Trīsdesmitnieka grupā". Birojs arī paplašināja savu klātbūtni sociālajos plašsaziņas līdzekļos *Medium* un *Instagram*, lai Ombuda darbu tuvinātu jaunām mērķa grupām.

Birojs turpināja darbu, pārskatot savu tīmekļa vietni, lai padarītu to lietotājam saprotamāku. Jaunā tīmekļa vietne sāks darboties 2018. gadā.

Gundi Gadesmann

.@EUOmbudsman O'Reilly discusses #Council & #lobbying transparency and #ParadisePapers with Nordic journalists

Eiropas ombude *Emily O'Reilly* ar Ziemeļvalstu žurnālistiem diskutē par ES Padomi un lobēšanas pārredzamību, un Paradīzes dokumentiem.

3.3. Attiecības ar ES iestādēm

Eiropas ombudes tikšanās ar Eiropas Parlamenta priekšsēdētāju *Antonio Tajani*.

3.3.1. Eiropas Parlaments

Eiropas Ombuds piešķir lielu nozīmi stabilām un ciešām attiecībām ar Eiropas Parlamentu. Eiropas Parlaments pārstāv visus Eiropas iedzīvotājus un ievēl ombudu, kas palīdz Eiropas pilsoņiem un iedzīvotājiem risināt problēmas, kas radušās saskarsmē ar ES pārvaldības iestādēm. Gada laikā ombude ir uzstājusies Parlamenta plenārsesijā un vairākās Parlamenta komitejās, un viņas darbinieki bieži ir pārstāvējuši iestādi Parlamenta sanāksmēs, uzklausišanās un pasākumos. Ombudes pirmā tikšanās ar jaunievēlēto Parlamenta priekšsēdētāju *Antonio Tajani* 2017. gada sākumā noritēja sekmīgi, viņa tikās arī ar daudziem Eiropas Parlamenta deputātiem, kuri pārstāvēja dažādas komitejas un plašu politisko spektru.

Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komitejas priekšsēdētāja *Cecilia Wikström*, 2017. gadā piedaloties Eiropas ombudu tīkla ikgadējā konferencē.

3.3.2. Lūgumrakstu komiteja

Lūgumrakstu komiteja nodrošina stingru saikni starp pārskatatbildību un Ombuda un Eiropas Parlamenta savstarpējo atbalstu. Abu minēto iestāžu cieša sadarbība ir būtiski svarīga, lai efektīvi kalpotu sabiedrības locekļiem, kuri pauž bažas par kādu no abām iestādēm. Ombude uzskata, ka viņas attiecības ar Lūgumrakstu komiteju ir ļoti svarīgas, un atzinīgi vērtē šo auglīgo sadarbību. Komitejas priekšsēdētājas *Cecilia Wikström* un visu deputātu pastāvīgais atbalsts iedvesmo ombudi strādāt tā, lai palīdzētu ES iestādēm noteikt labas pārvaldības “zelta standartu”.

3.3.3. Eiropas Komisija

Eiropas Komisija ir ne vien izpildiestāde, bet arī lielākā ES iestāde, un tās darbība tieši un netieši ietekmē miljoniem cilvēku dzīvi visā Eiropā. Tāpēc nav pārsteidzoši, ka liela daļa Ombudam adresēto sūdzību attiecas uz Komisijas darbu. Ombude 2017. gadā bija gandarīta par iespēju veicināt vairākus pasākumus, ko Komisija veica priekšsēdētāja *Jean-Claude Juncker* vadībā, lai uzlabotu jau tā augstos publiskās pārvaldes standartus, kā arī vēlreiz paust atzinību par tiem. Tomēr vēl joprojām ir daudz problēmu. Atklātas un godīgas darba attiecības starp abām iestādēm palīdz uzlabot Ombuda sūdzību izskatīšanas efektivitāti un lietderīgumu.

Eiropas ombude ar Eiropas Komisijas priekšsēdētāja pirmo vietnieku *Frans Timmermans*, kurš atbild par labāku regulējumu, iestāžu attiecībām, tiesiskumu un Pamattiesību hartu.

3.3.4. Citas iestādes, aģentūras un organizācijas

Protams, ombude turpina uzturēt ciešas attiecības arī ar visām pārējām iestādēm, aģentūrām un organizācijām. Ombude 2017. gadā cieši sadarbojās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju (EDAU), Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju (EESK), Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (*FRA*), Eiropas Centrālo banku (ECB), Eiropas Investīciju banku (EIB), Revīzijas palātu (*ECA*) un citām iestādēm. Ciešas attiecības ar visām ES iestādēm, struktūrām un aģentūrām ir svarīgs ombudes stratēģijas "Pretī 2019. gadam" elements, lai spētu izveidot atvērtāku un uz pakalpojumiem vērstu ES pārvaldību visu Eiropas iedzīvotāju labā.

EESC

.@EUombudsman in reply to Members: we have so much in common when it comes to fight for [#transparency](#), we should cooperate more! [#EESCplenary](#)

Eiropas ombude, atbildot EESK locekļiem plenārsēdē: cīņā par pārredzamību mums ir tik daudz kopīgu interešu, tālab mums ir jāsadarbojas.

3.3.5. ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām

Būdam viens no [ES īstenošanas struktūras](#) dalībniekiem, Ombuds aizsargā, veicina un uzrauga [ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām \(UNCPRD\)](#) īstenošanu ES administrācijā.

Ombuds 2017. gadā turpināja stratēģisko izmeklēšanu par to, vai attieksme pret personām ar invaliditāti [Komisijas kopīgajā veselības apdrošināšanas shēmā](#) (KVAS) ir saderīga ar [CRPD](#). Ombuda izmeklēšanas grupa [tikās](#) ar Komisiju, lai iegūtu papildu informāciju, un novembrī ombude sāka [apspriešanu, kuras mērķauditorija bija apvienības](#), kuru locekļi ir ES darbinieki ar invaliditāti vai darbinieki, kuru ģimenes locekļiem ir invaliditāte, un Eiropas forums cilvēkiem ar invaliditāti, ([EDF](#)).

European Blind Union

[@EUombudsman](#) opens strategic inquiry into accessibility of [@EU_Commission](#) websites & online tools [#a11y](#) [#CRPD](#)

Eiropas ombude sāk stratēģisku izmeklēšanu par Eiropas Komisijas tīmekļa vietņu un tiešsaistes rīku pieejamību.

Jūlijā Ombuds sāka stratēģisku izmeklēšanu par Komisijas pārvaldīto [tīmekļa vietņu](#) un tiešsaistes rīku pieejamību. Ombude pievērsa uzmanību tādiem jautājumiem kā pieejamības izvērtēšana, viegli lasāmi formāti un Komisijas darbinieku apmācība. Oktobrī Komisija apņēmas uzlabot tīmekļa vietņu pieejamību. Piemēram, tā apgalvoja, ka [iestāžu portālā](#) varētu sākt pilotprojektu, lai dažas vispārējās informācijas lapas par ES būtu pieejamas viegli lasāmā formātā. Komisija arī norādīja, ka apsvērs iespēju rīkot obligātus mācību kursus par pieejamību saviem vietņu noformētājiem, tīmekļa izstrādātājiem un tīmekļa pārziņiem.

Ombude 2017. gadā turpināja uzlabot sava biroja vietnes pieejamību, padarot tās lietošanu ērtāku. Ārējs līgumslēdzējs ir izvērtējis un apstiprinājis Ombuda tīmekļa vietnes atbilstību Tīmekļa satura pieejamības vadlīnijām ([WCAG 2.0](#)), atbilstības līmenim AA (maksimālais – AAA). Ombude plāno šo vērtēšanu atkārtot ik pēc diviem gadiem.

Jūlijā ombude savā vietnē ievietoja [pieklūstamības paziņojumu](#). Tajā ir norādīts, kuras vietnes daļas nav pieejamas, dodot lietotājiem iespēju pieprasīt pieklūstamu formātu un piesaistot atsauksmju mehānismu, lai ziņotu par problēmām. Pārveidojot Ombuda tīmekļa vietni, iespējams izpildīt iespējami daudz AAA prasību.

Viena no sūdzībām, ko Ombuds saņēma, attiecās uz jautājumu par [personu ar invaliditāti stigmatizāciju](#) brīdinājuma attēlos, ko ievieto uz tabakas izstrādājumiem, jo tajos attēlots cilvēks ratiņkrēslā un teksts, kurā teikts, ka "smēķēšana izraisa insultu un invaliditāti". Ombude norādīja, ka turpmāk pirms šādu attēlu publiskošanas par attēlu izvēli būtu derīgi apspriesties ar attiecīgajām pilsoniskās sabiedrības grupām.

Ombuda birojs turpināja centienus paplašināt izpratni par [CRPD](#). Martā Ombuda pārstāvji, Parlaments un ES Pamattiesību aģentūra ([FRA](#)) kopīgi rīkoja publiski pieejamu tīmekļsemināru. Tīmekļsemināru rīkoja Eiropas Savienības Tiesībaizsardzības apmācības aģentūra ([CEPOL](#)) un izskaidroja, kāda ir [CRPD](#) nozīme ES administrācijā un iepazīstināja ar praktiskiem rīkiem tās īstenošanai. Decembrī ombude [piedalījās](#) 4. Eiropas Parlamentā personām ar invaliditāti.

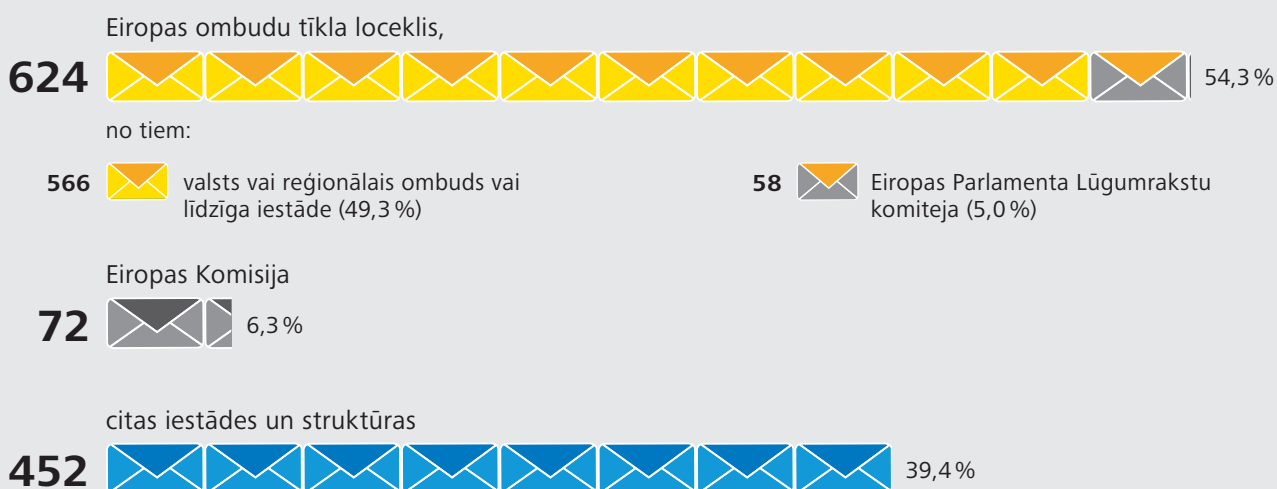

Eiropas ombude runā 4. Eiropas Parlamentā personām ar invaliditāti.

3.4. Eiropas ombudu tīkls

Citām iestādēm un struktūrām nosūtītās sūdzības un sūdzības, par kurām Eiropas Ombuds 2017. gadā ir ieteicis sazināties ar citām iestādēm un struktūrām (kopā 1 148)

Piezīme. Tā kā dažās lietās Ombuds sniedza sūdzības iesniedzējam vairāk nekā viena veida padomu, norādītā procentuālā daļa kopā pārsniedz 100 %.

Notikumiem bagāts bija 2017. gads Eiropas ombudu tīkla (ENO) locekļiem, kura sastāvā ir 96 biroji 36 Eiropas valstīs un Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komiteja.

Galvenais tīkla pasākums 2017 gadā bija otra ikgadējā konference, ko Eiropas Ombuds jūnijā rīkoja Briselē. Šajā konferencē pulcējās visi tīkla dalībnieki, kā arī citas ieinteresētās personas, piemēram, Briselē izvietotas jumta organizācijas un žurnālisti. Kopumā piedalījās apmēram 240 dalībnieku.

Konference atkal notika svarīgā Eiropas Savienības vēstures brīdī – pagājušajā gadā konference notika neilgi pirms Apvienotās Karalistes referenduma par dalību ES, šogad – vienlaikus ar *Brexit* sarunu sākumu. Viens no

darba kārtības jautājumiem bija, kā *Brexit* kontekstā maksimāli palielināt pārredzamību un noteiktību ES pilsoņiem. Neskaidrība par tiesībām pēc *Brexit* un tiesībām brīvi pārvietoties ir galvenās problēmas saistībā ar *Brexit*, kas tieši ietekmē pilsoņus – gan Apvienotās Karalistes pilsoņus, kas dzīvo ES, gan ES pilsoņus, kas dzīvo Apvienotajā Karalistē.

Konferencēs tika izskatītas arī iekļaujošas sabiedrības izveides iespējas, lai izskaustu populismu un sekmētu integrāciju. Daudzi uzskata, ka 2016. ir populistu gads, tomēr diskusijas konferencē parādīja, ka ombudi turpina neatlaidīgi strādāt, lai veicinātu uzticēšanos demokrātiskām iestādēm un izskaustu populistiskus vēstījumus. Citu darbību starpā ombudi uzrauga,

Eiropas ombudu tīkla 2017. gada konferences pirmās sesijas dalībnieki (no kreisās): Atklātas pārvaldības partnerības izpilddirektors *Sanjay Pradhan*, Beļģijas pilsētas Mehelēnas mērs *Bart Somers*, Francijas tiesībsargs *Jacques Toubon*, Vācijas Federālās Lūgumrakstu komitejas priekšsēdētāja vietnieks *Gero Storjohann* un Eiropas ombude *Emily O'Reilly*.

vai tiek ievēroti cilvēktiesību pienākumi saistībā ar patvēruma meklētāju piespiedu atgriešanu, palīdz ģimenes atkalapvienošanās pieteikumu iesniedzējiem un patvēruma meklētājiem piekļūt valodu apguvei un, galu galā, darbaspēkam.

Konferences darba kārtībā bija iekļauta arī ombuda iestāžu nozīme atklātas pārvaldības stiprināšanā, tādas pārvaldības kultūrā, kuras pamatā ir pārredzamības, pārskatatbildības un līdzdalības principi. Šajā kontekstā mēs saņēmām Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) un Eiropas ombudu kopējās aptaujas sākotnējos rezultātus. Astoņdesmit seši valsts un vietējā līmeņa ombudu biroji no 59 valstīm un teritorijām visā pasaulē piedalījās šajā aptaujā par savu funkciju atklātā pārvaldībā.

Shada Islam

Absolutely convinced of role of [#EU](#) ombudsmen in ensuring citizens' rights & transparent government [#ENO2017](#).

Pilnībā pārliecināta par ES ombudu nozīmi pilsoņu tiesību un pārredzamas pārvaldības nodrošināšanā.

Apsekojumā konstatēts, ka atklātās pārvaldības principi ir stingri nostiprināti ombuda iestāžu praksē, lai gan tikai daži atzīst šo principu ieguldījumu. Aptaujas rezultāti pilnībā tiks publicēti 2018. gada septembrī, bet *ENO* ikgadējās publikācijas 2017. gada *Network in Focus* izdevumā ir iekļauti provizorisks aptaujas rezultāti un citi galvenie temati, kas tika apspriesti Briseles konferencē.

Septembrī Ombuds un Komisija kopīgi rīkoja darbsemināru, lai veicinātu sadarbību starp Komisiju un valstu un reģionu ombudiem un nodrošinātu pilsoņu tiesību labāku aizsardzību atbilstoši ES tiesību aktiem. Starp paustajiem praktiskajiem ieteikumiem bija interaktīvas rokasgrāmatas izveide par katra valsts vai reģionālā ombuda pilnvarām un pastiprināta sadarbība ES tiesību aktu interpretācijas un īstenošanas jomā.

ENO turpināja pievērst uzmanību ieinteresēto ombudu biroju paralēli veiktām izmeklēšanām un iniciatīvām visiem svarīgās jomās. Eiropas Ombuds 2017. gada jūlijā sāka izmeklēšanu par veidu, kā Komisija bija izskatījusi sūdzību par pārkāpumu, kas tika celts pret Nīderlandes iestādēm, kad tās bija atteikušās izsniegt vīzu sūdzības iesniedzēja laulātajai – trešās valsts pilsoni. Eiropas

Ombuds lūdza palīdzību Nīderlandes valsts ombudam, kas konstatēja, ka nav pierādījumu, ka Nīderlandes imigrācijas dienesti nepareizi piemērojuši attiecīgos ES noteikumus.

Eiropas Ombuds 2017. gadā izskatīja sešus jaunus tīkla dalībnieku uzdotus jautājumus. Vienā no tiem Somijas ombuds vēlējās noskaidrot, vai ES noteikumi par dzelzceļa pasažieru tiesībām ir saderīgi ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCPRD*). Komisija atbildēja, ka tā tas patiešām ir, norādot, ka ir novērtējusi Regulas par dzelzceļa pasažieru tiesībām ietekmi, lai to pārskatītu un lai uzlabotu tiesības personām ar invaliditāti vai ierobežotām pārvietošanās spējām, ceļojot pa dzelzceļu ES.

Cits jautājums, ko izvirzīja Bulgārijas ombuds, attiecās uz diskrimināciju, kas saistīta ar zemākas kvalitātes produktu tirdzniecību Centrāleiropas un Austrumeiropas dalībvalstīs. Komisija atbildēja, ka tā izvērtēs datus, ko pieprasījusi no valstu iestādēm, kuras atbild par patērētāju aizsardzību. Ombude lūdza, lai Komisija 2018. gada sākumā viņu informētu par šajā jautājumā panākto progresu.

Eiropas ombudu tīkla 2017. gada konference Briseļē, pirmā plenārsēde.

Septembrī, piedaloties misijā Dānijā, ombude tikās ar Dānijas ombudu un Dānijas politiķiem. Viņa arī uzstājās publiskos pasākumos, kur piedalījās žurnālisti, akadēmiķi un citas ieinteresētās personas, un runāja par paveikto pārredzamības un pārskatatbildības jomā ES.

Gada sākumā ombude devās uz Berlīni, kur piedalījās Vācijas Bundestāga Lūgumrakstu komitejas sanāksmē un tikās ar valsts augstākajām amatpersonām, tostarp ar kancelejas personāla vadītāju *Peter Altmaier*, lai apspriestu jautājumus, kas saistīti ar ES pārvaldību. Viņa 2017. gadā saņēma *Schwarzkopf* fonda *Schwarzkopf* Eiropas balvu, ko iepriekš ir saņēmis Eiropas Komisijas priekšsēdētājs *Jean-Claude Juncker*, kā arī bijušais Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs *Martin Schulz*.

Eiropas ombude, saņemot 2017. gada *Schwarzkopf* Eiropas balvu. Attēlā kopā ar (pa labi) *Schwarzkopf* pārstāvi *André Schmitz* un (pa kreisi) Īrijas vēstnieku Berlīnē *Michael Collins*.

Gundi Gadesmann

Application of EU law, complaint handling - @EU_Commission and @EUombudsman seminar with representatives from national ombudsmen offices BXL

Eiropas Komisijas un Eiropas Ombuda seminārs par ES tiesību aktu piemērošanu un sūdzību izskatīšanu, piedaloties valstu ombudu biroju pārstāvjiem.

EU-Parlamentet i DK

"Great appetite for good quality journalism in era of fake news". @EUombudsman O'Reilly talking to DK journos in Aarhus #kveu #eudk

"Kāre pēc labas kvalitātes žurnālistikas viltus ziņu laikmetā" – Eiropas ombude *Emily O'Reilly*, uzrunā Dānijas žurnālistus Œrhūsā, Dānijā.

Sūdzību izskatīšana – kā mēs palīdzam

Eiropas Ombuda uzdevums ir palīdzēt personām, akadēmiskajām aprindām, uzņēmumiem un citām organizācijām risināt problēmas, kas radušās saskarsmē ar ES pārvaldības iestādēm. Piekļuvei Ombudam jābūt pēc iespējas vienkāršai, un birojs cenšas, cik vien iespējams, elastīgi pielāgoties palīdzības meklētāju vajadzībām.

Pēc Ombuda jauno [īstenošanas noteikumu](#) pieņemšanas sūdzību izskatīšanas procedūra ir kļuvusi efektīvāka un iedarbīgāka. Šī uz rezultātiem vērsta pieeja ir vēl vairāk uzlabojusi pakalpojumus, ko Ombuds sniedz sabiedrībai, tādējādi 2017. gadā palīdzot iestādei pastiprināt ietekmi.

Ombuda lietu izskatīšanas grupa izskata dažādus jautājumus un visiem, kuri sazinās ar Ombudu, sniedz palīdzību visās 24 oficiālajās ES valodās. Visiem, kuri iesniedz sūdzību Ombudam, sūdzības saņemšanas apstiprinājums jāsaņem divu darbdienu laikā.

Ja saistībā ar sūdzību jāsāk izmeklēšana, izmeklēšanas ilgumu ietekmē dažādi jautājumi, tostarp lietas sarežģītība. Tā kā uz sūdzībām par piekļuvi citu ES iestāžu rīcībā esošiem dokumentiem bieži vien jāatbild ļoti ātri, Ombuds 2017. gadā ieviesa jaunu paātrinātu procedūru šādu lietu izskatīšanai.

Eiropas Ombuds un jūs Kā tas darbojas?

LV

KAS var vērsties pie Eiropas Ombuda?

Pilsoņi, NVO, biedrības, uzņēmumi, universitātes, žurnālisti...

- Ar sūdzībām par kādu ES iestādi, biroju vai aģentūru
- Kuri jau ir centušies risināt problēmu ar attiecīgo ES struktūru
- Kad jautājumu nav izdevies atrisināt divos gados
- Ja vienlaicīgi nav sāka cita juridiskā procedūra

Ombuds var palīdzēt **ŠĀDOS** gadījumos

- Netaisnīga ES struktūru attieksme
- Problēmas ar ES publiskajiem iepirkumiem/līgumiem
- Novēloti ES fondu maksājumi
- Atteikums piekļūt dokumentiem
- Kavēšanās saskarsmē ar ES struktūrām
- Neatklāta vai neatbilstīga lobēšana

KO Eiropas Ombuds var izdarīt?

- Sekot jūsu sūdzībai ES struktūrā
- Palīdzēt rast taisnīgu problēmas risinājumu
- Sniegt ieteikumus ES struktūrām
- Pārbaudīt ES dokumentus

KĀ sazināties ar Ombudu?

- Jūs varat sazināties ar Ombudu 24 oficiālajās ES valodās
- Izmantojiet viegli aizpildāmo sūdzības veidlapu tiešsaistē www.ombudsman.europa.eu

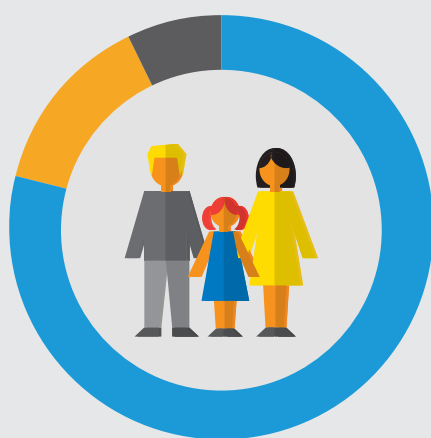
4.1. Sūdzību veidi un avoti

4.1.1. Pārskats par sūdzībām un stratēģiskajām izmeklēšanām

Konsultācijas, sūdzības un izmeklēšanas 2017. gadā

15 837

Cilvēki, kam Eiropas Ombuds palīdzējis 2017. gadā

12 521

Konsultācijas, kas sniegtas, izmantojot Ombuda tīmekļa vietnē pieejamo interaktīvo ceļvedi

2 181

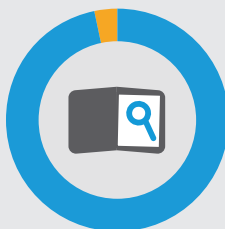
Sūdzības, kas izskatītas 2017. gadā

1 135

Informācijas pieprasījumi, uz kuriem atbildējis Ombuds

447

Izmeklēšanas, ko Eiropas ombude sāka 2017. gadā

433

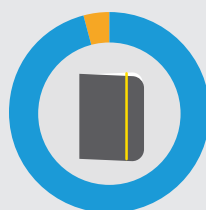
Izmeklēšanas, kas sāktas, pamatojoties uz sūdzībām

14

Izmeklēšanas, kas sāktas pēc ombudes iniciatīvas

363

Izmeklēšanas, ko Eiropas ombude slēdza 2017. gadā

348

Slēgtās izmeklēšanas, kas sāktas, pamatojoties uz sūdzībām

15

Slēgtās izmeklēšanas, kas sāktas pēc ombudes iniciatīvas

Lai gan lielākā daļa biroja darba ir saistīta ar lietām, kas sāktas, pamatojoties uz sūdzībām, Ombuds arī veic plašākas stratēģiskas izmeklēšanas un iniciatīvas, ja uzskata, ka tam ir pamatoti iemesli. Šīs lietas tiek sāktas

pēc ombudes iniciatīvas vai nu tad, ja viņa ir konstatējusi sistēmisku jautājumu, kas ir jāpārbauda sabiedrības interesēs, vai ja viņa ir saņēmusi vienu vai vairākas sūdzības par sistēmisku jautājumu.

Stratēģiskais darbs 2017. gadā

Stratēģiskās izmeklēšanas, kas sāktas 2017. gadā

piemēram, Padomes darba pārredzamība, "virpuļdurvju efekta" problēma saistībā ar bijušajiem Eiropas komisāriem, Komisijas tīmekļa vietņu pieejamība personām ar invaliditāti, EMA darbības pirms pieteikuma iesniegšanas saistībā ar zāļu novērtēšanu

Stratēģiskās iniciatīvas, kas sāktas 2017. gadā

(lūgumi sniegt skaidrojumus, neformālas izmeklēšanas)

piemēram, lobēšanas pārredzamība Eiropadomē, *Brexit* pārredzamība, Eiropas pilsoņu iniciatīvas pilnveide, sabiedrības informēšana par ES un Turcijas paziņojumu, darbinieku rotācijas jeb "virpuļdurvju efekta" noteikumi dažādās ES iestādēs un struktūrās, ENO paralēla iniciatīva par ozona noteikumiem

4

4

8

6

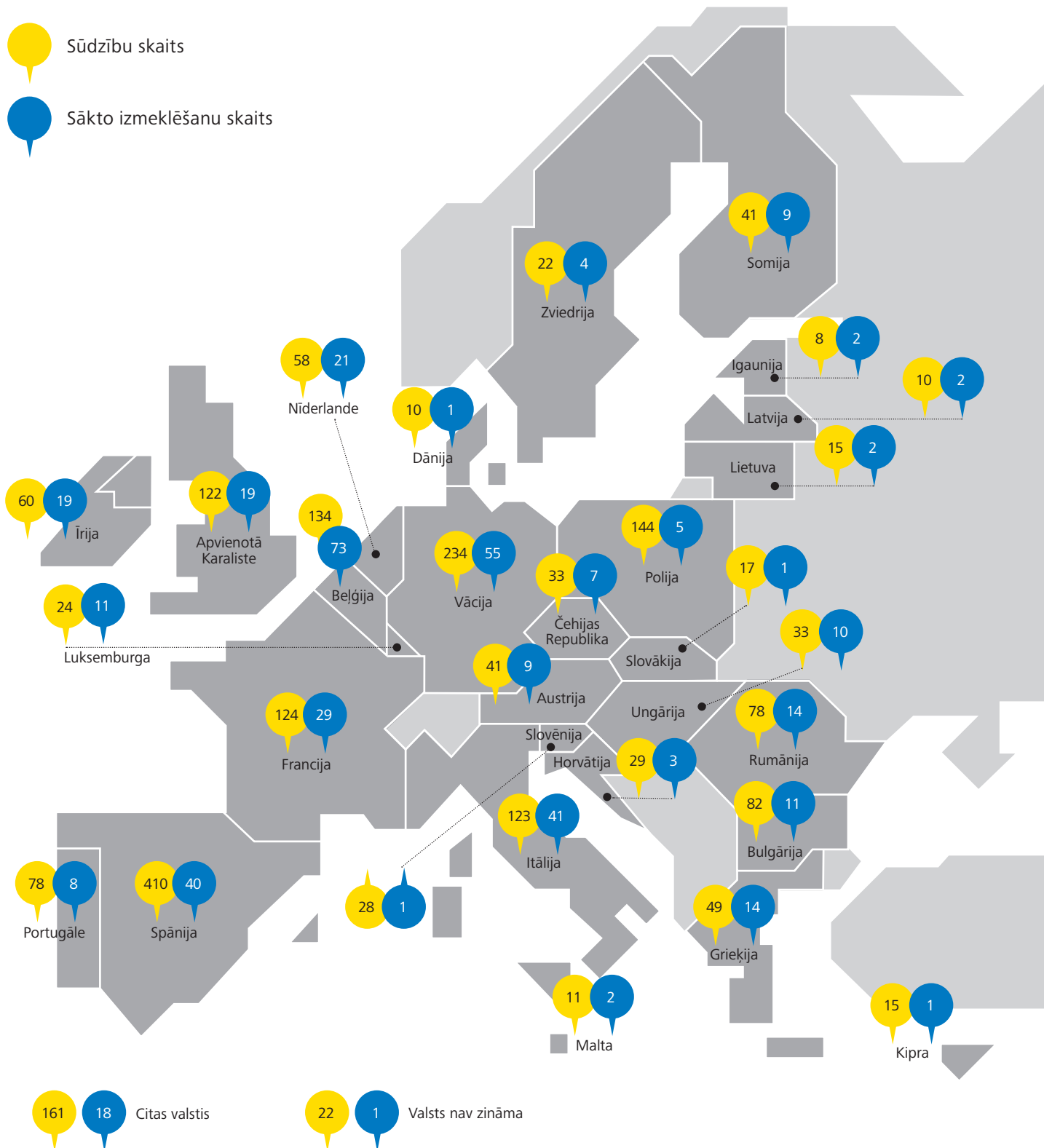
Stratēģiskās izmeklēšanas, kas slēgtas 2017. gadā

piemēram, ekspertu grupu darba pārredzamība, kā Komisija pārvalda sūdzības par pārkāpumiem *EU Pilot* sistēmā, kavējumi ķīmisko vielu testēšanā, izvairīšanās no Komisijas īpašo padomnieku interešu konfliktiem

Stratēģiskās iniciatīvas, kas slēgtas 2017. gadā

piemēram, Komisijas tīmekļa vietņu pieejamība personām ar invaliditāti, EIB darba pārredzamība, Eiropas Fiskālās padomes darba pārredzamība, interešu konfliktu novēršana EIB, bijušais Komisijas priekšsēdētājs J. M. Barroso un "virpuļdurvju efekta" problēma, publiski pieejamā informācija par ES un Turcijas paziņojumu

Reģistrēto sūdzību un Eiropas Ombuda sākto izmeklēšanu sadalījums pa valstīm 2017. gadā

4.1.2. Sūdzības, uz kurām neattiecas Ombuda pilnvaras

Eiropas ombude saņem daudz sūdzību par jautājumiem, uz kuriem viņas pilnvaras neattiecas, galvenokārt tāpēc, ka tie nav saistīti ar ES iestāžu un struktūru darbu. Ombudes pilnvaras neattiecas arī uz sūdzībām, kas ir saistītas ar ES iestādēm, bet attiecas tikai uz politiskiem jautājumiem, piemēram, likumdošanas procesu vai Tiesas juridisko darbību.

Ombude 2017. gadā saņēma vairāk nekā 1 300 sūdzību, uz kurām viņas pilnvaras neattiecās, no tām lielākā daļa bija no Spānijas, Polijas un Vācijas.

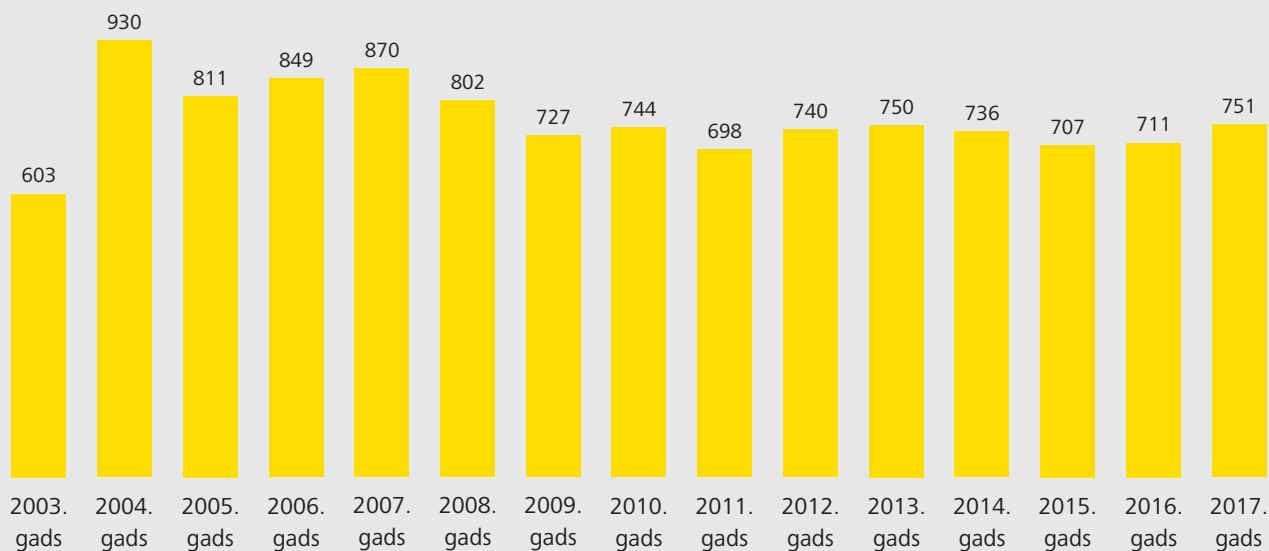
Šīs sūdzības galvenokārt attiecas uz valstu publiskajām struktūrām, valstu vai starptautiskām tiesām un privātām struktūrām. Reizēm sūdzību pamatā ir maldīgs priekšstats, ka Ombuds ir apelācijas instance, kas var atcelt valstu ombudu lēmumus. Sūdzības attiecas uz ļoti dažādām jomām. Biežāk sastopamie temati ir patērētāju tiesību aizsardzība, nodokļi, sociālais nodrošinājums un veselības aprūpe, bet pēdējos gados arī ar bankām saistīti jautājumi.

Cilvēki, kuri vērsas pēc palīdzības, saņem atbildes savā dzimtajā valodā; šajās atbildēs ir izskaidrotas ombudes pilnvaras un, ja iespējams, sniegtas konsultācijas vai norādes uz citām struktūrām, kuras varētu palīdzēt.

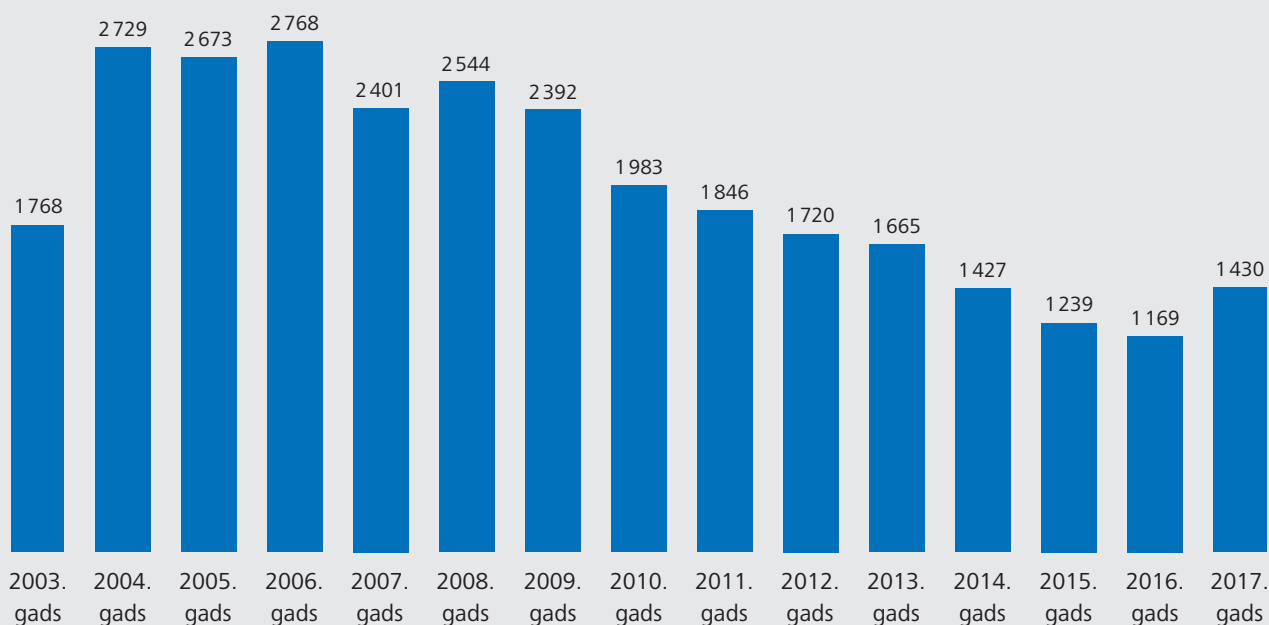
Ja sūdzībā ir pausta neapmierinātība ar ES tiesību aktiem, ombude sūdzības iesniedzējam parasti iesaka vērsties Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komitejā. Gadījumos, kad jautājumi attiecas uz ES tiesību aktu īstenošanu, sūdzību iesniedzējiem iesaka vērsties Eiropas Komisijā vai meklēt palīdzību tādos ES tiklos kā *SOLVIT* vai "Tavs Eiropas padomdevējs". Sūdzību iesniedzējiem var ieteikt arī vērsties pie valstu ombudiem.

Divi jautājumi 2017. gadā piesaistīja lielu skaitu līdzīgu sūdzību (vairāk nekā 10 sūdzību par vienu un to pašu tematu), bet tie neattiecās uz Ombuda pilnvarām. Pirmais no tiem bija kāda Polijas deputāta paziņojums Eiropas Parlamentā par sievietēm, otrs attiecās uz notikumiem Katalonijā.

Sūdzību skaits Eiropas Ombuda pilnvaru ietvaros laikā no 2003. līdz 2017. gadam

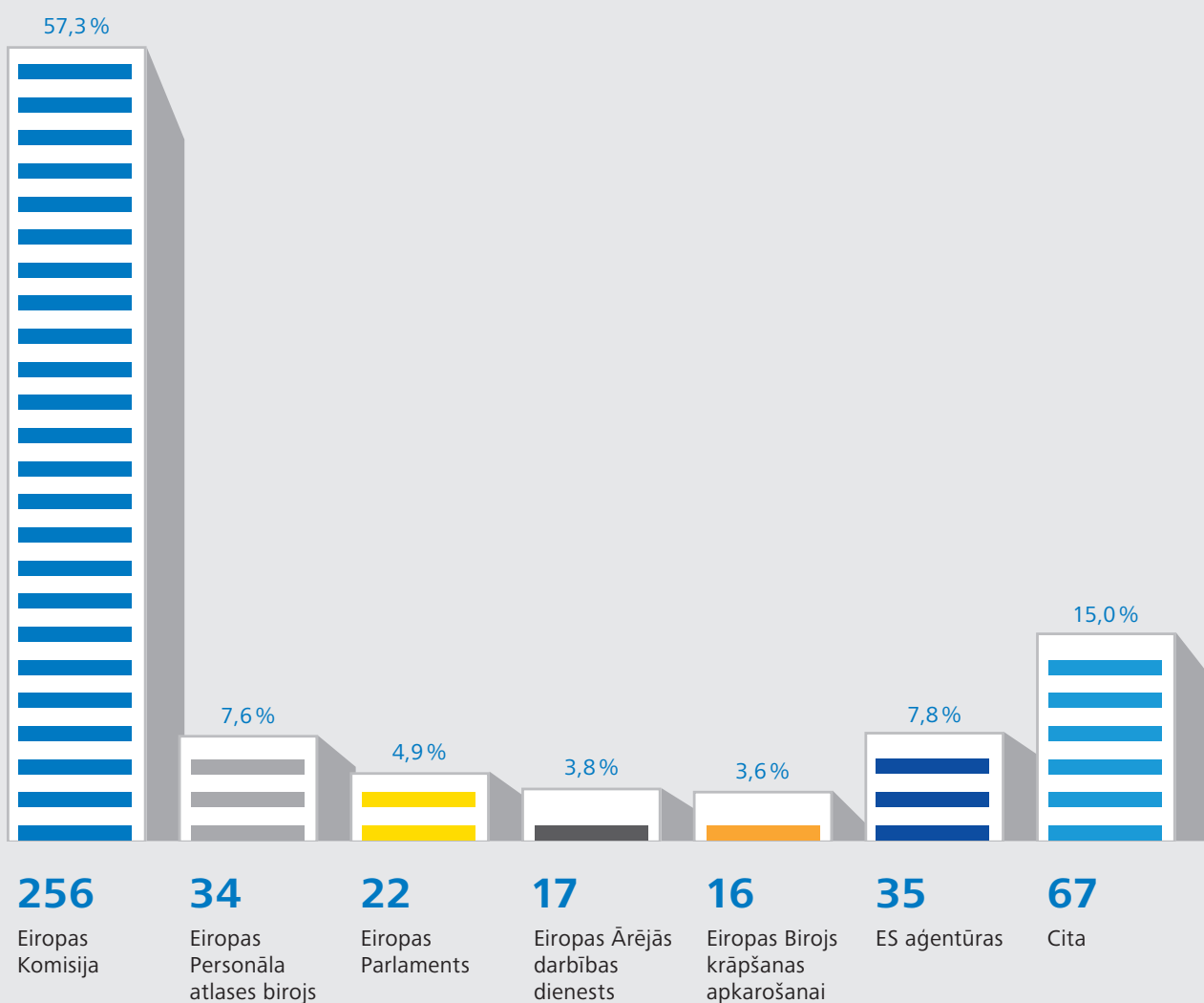
Sūdzību skaits ārpus Eiropas Ombuda pilnvarām laikā no 2003. līdz 2017. gadam

4.2. Pret ko?

Eiropas Ombuda 2017. gadā sāktās izmeklēšanas attiecās uz šādām iestādēm

4.3. Par ko?

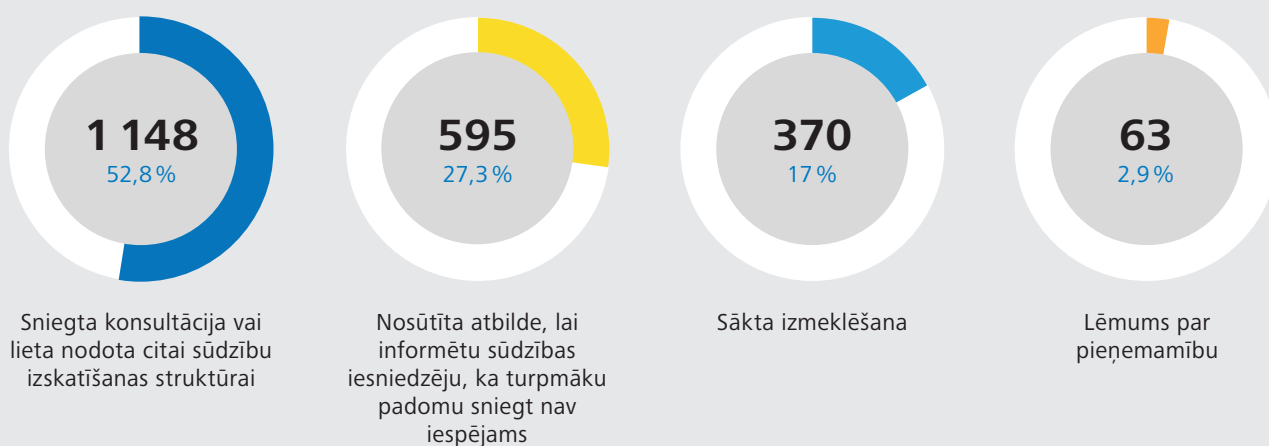
To izmeklēšanu priekšmets, ko Eiropas ombude 2017. gadā slēdza

Piezīme. Dažos gadījumos ombude ir slēgusi izmeklēšanas par diviem vai vairākiem jautājumiem. Tāpēc procentu kopskaits pārsniedz 100 %.

4.4. Sasniegtie rezultāti

Eiropas ombudes rīcība pēc sūdzību saņemšanas 2017. gadā

Eiropas Ombuda izmeklēšanu skaita dinamika

Piezīme. Izmeklēšanu skaita palielinājums 2017. gadā daļēji skaidrojams gan ar sūdzību skaita palielināšanos, gan ar jaunajiem īstenošanas noteikumiem.

Eiropas Ombuda 2017. gadā slēgto izmeklēšanu rezultāti

Jautājums atrisināts ar iestādi, panākts vai daļēji panākts risinājums

166

45,7 %

Administratīva kļūme nav konstatēta

164

45,2 %

Nav pamatojuma turpmākai izmeklēšanai

27

7,4 %

Konstatēta administratīva kļūme

24

6,6 %

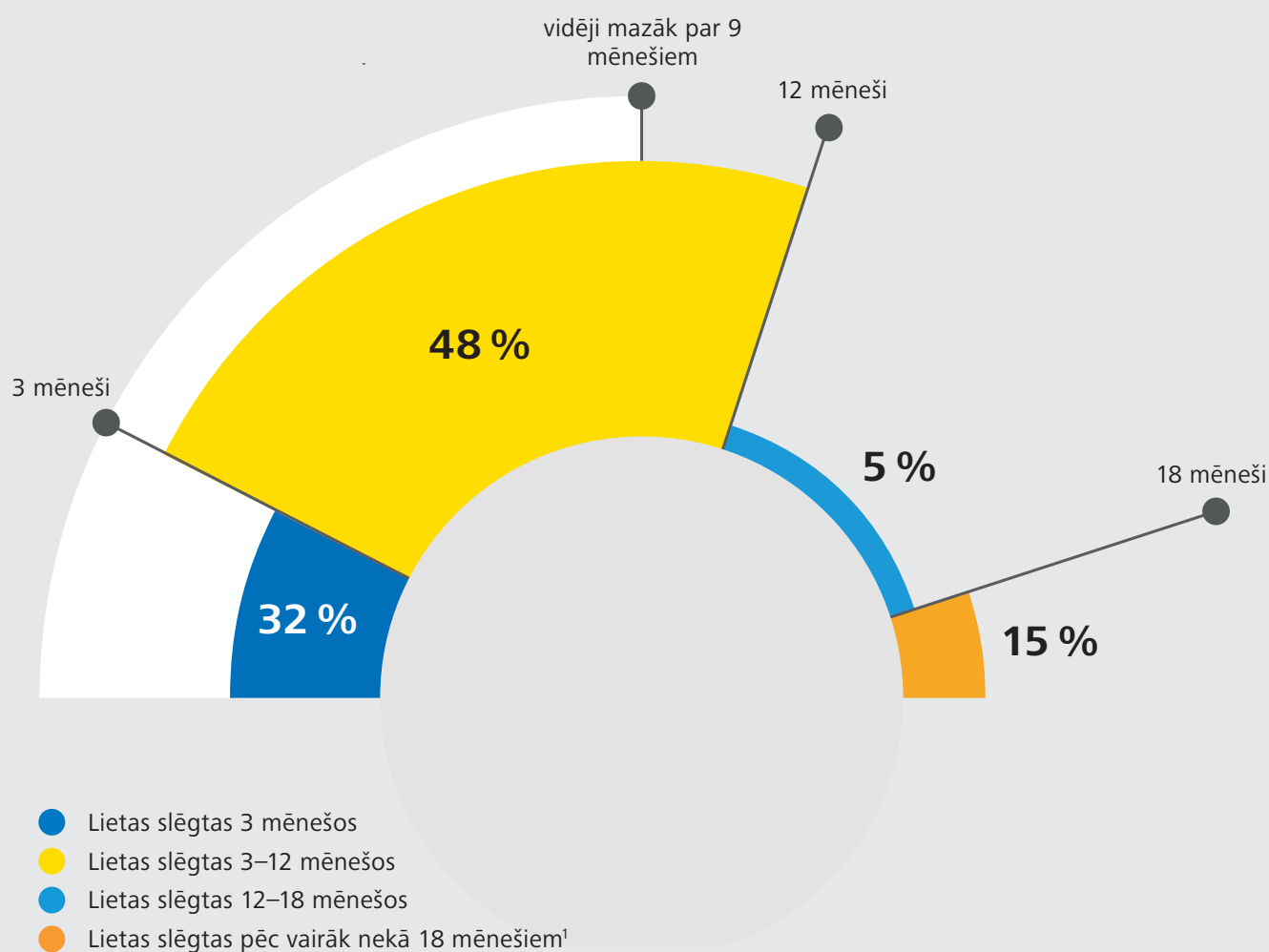
Cita

11

3,0 %

Piezīme. Dažās lietās ombude izmeklēšanu slēdza divu vai vairāku iemeslu dēļ. Tāpēc procentu kopskaits ir lielāks par 100 %.

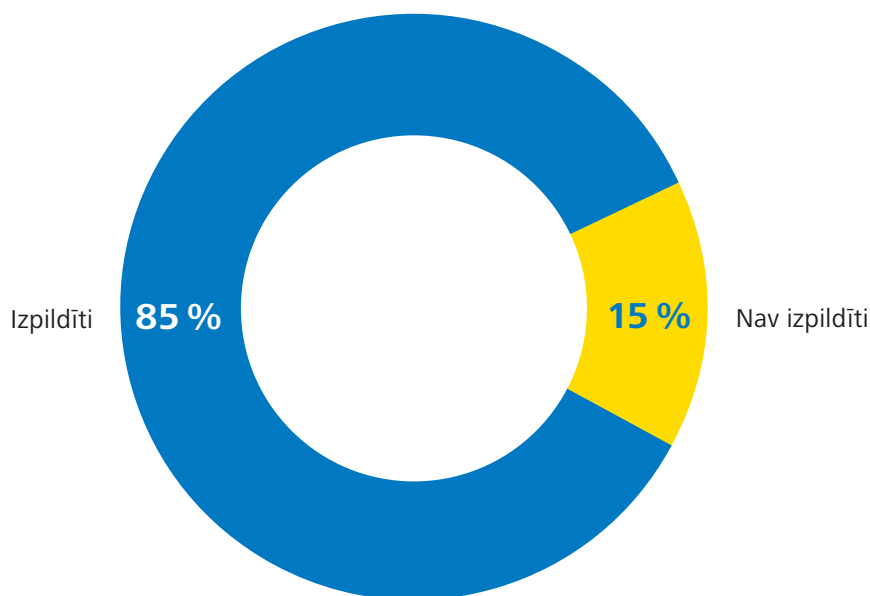
Izmeklēšanas ilgums lietās, ko Eiropas Ombuds 2017. gadā ir slēdzis

1. Dažu sarežģītu lietu gadījumā ir nepieciešamas vairākas apspriešanās, piedaloties sūdzības iesniedzējam un iesaistītajai iestādei – paredzams, ka jaunie īstenošanas noteikumi samazinās izmeklēšanu ilgumu.

4.5. Ombuda priekšlikumu izpilde

Eiropas Ombuda priekšlikumu izpilde 2016. gadā

Pēdējos sešos gados Ombuds publicē ikgadēju visaptverošu pārskatu par to, kā ES iestādes reaģē uz tā priekšlikumiem attiecībā uz ES pārvaldības uzlabošanu. Šie priekšlikumi ir izteikti kā risinājumi, ieteikumi, kā arī kritiskas un papildu piezīmes. Izpildes līmenis ir galvenais rādītājs, lai novērtētu Ombuda darba ietekmi un nozīmi.

Ziņojums *Vai pareizi? – Kā ES iestādes reaģēja uz Ombuda iejaukšanos 2016. gadā* atklāj, ka ES iestādes izpildījušas 85 % no Ombuda ieteikumiem, kas ir nedaudz vairāk nekā 83 % 2015. gadā. No 14 pārbaudītajām iestādēm 11 iestādēs izpildes līmenis bija 100 %, savukārt Komisijā (uz kuru attiecas lielākā

daļa Ombuda veikto izmeklēšanu) – 77 %. Kā redzams ziņojumā, izpildes līmenis starp iestādēm var ievērojami atšķirties, svārstoties no 100 % dažos gadījumos līdz 77 % sliktākajā gadījumā (augstāks salīdzinājumā ar 33 % 2015. gadā). Piemēram, Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD), Eiropas Savienības Padomei un Eiropas Zāļu aģentūrai (EMA) bija 100 % izpildes līmenis.

Ziņojums par 2017. gadu būs pieejams 2018. gada beigās.

5

Resursi

5.1. Budžets

Ombuda budžets ir ES budžeta atsevišķa daļa. Tas ir iedalīts trīs sadaļās. 1. sadaļa ietver algas, pabalstus un citus ar personālu saistītus izdevumus. 2. sadaļa ietver ēkas, mēbeles, aprīkojumu un dažādus darbības izdevumus. 3. sadaļa ietver izdevumus, kas rodas, iestādei pildot savas vispārējās funkcijas. Budžeta apropriācijas 2017. gadā bija 10 905 441 EUR.

Lai nodrošinātu resursu efektīvu pārvaldību, Ombuda iekšējais revidents regulāri pārbauda iestādes iekšējās kontroles sistēmas un biroja veiktās finanšu operācijas. Tāpat kā citām ES iestādēm, arī Ombudam revīziju veic Eiropas Revīzijas palāta.

5.2. Resursu izlietojums

Katru gadu Ombuds pieņem [Gada pārvaldības plānu](#) (GPP), kurā nosaka konkrētas darbības, kas birojam jāveic, lai īstenotu iestādes mērķus un prioritātes. GPP 2017. gadam ir trešais plāns, kura pamatā jābūt Eiropas ombudes piecu gadu stratēģijai "[Pretī 2019. gadam](#)".

Iestādē strādā augsti kvalificēti darbinieki, kuri pārvalda daudzas valodas. Tas ļauj iestādei izskatīt sūdzības par pārvaldības kļūdām visās 24 oficiālajās ES valodās un vairot informētību par Ombuda darbu. Ombuda birojā 2017. gadā strādāja 81 darbinieks.

Pilnīgs un regulāri atjaunināts personāla saraksts, kurā ietverta sīka informācija par Ombuda biroja struktūru un katras nodaļas uzdevumiem, ir pieejams [Ombuda tīmekļa vietnē](#).

Kā sazināties ar
Eiropas Ombudu

Pa tālruni

+33 (0)3 88 17 23 13

Pa e-pastu

eo@ombudsman.europa.eu

Mūsu biroji

Strasbūra

Pasta adrese

Médiateur européen
1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F-67001 Strasbourg Cedex

Adrese apmeklētājiem

Bâtiment Václav Havel (HAV)
Allée Spach
F-67070 Strasbourg

Tiešsaistē

Tīmekļa vietne: www.ombudsman.europa.eu

Twitter: twitter.com/EUombudsman

Google+: plus.google.com/101520878267293271723

LinkedIn: www.linkedin.com/company/272026

YouTube: www.youtube.com/eotubes

Brisele

Pasta adrese

Médiateur européen
Rue Wiertz
B-1047 Bruxelles

Adrese apmeklētājiem

Montoyer-Science (MTS)
30 rue Montoyer
B-1000 Bruxelles

Šis *Gada ziņojums* ir publicēts internetā šeit:
www.ombudsman.europa.eu

© Eiropas Savienība, 2018

Visas fotogrāfijas un attēli: © Eiropas Savienība, izņemot attēlu uz vāka (© AlxeyPnferov / iStock).

Izglītošanas un nekomerciāliem nolūkiem reproducēšana ir atļauta, ja ir norādīts avots.

Salikts *FrutigerNext*.

Print	ISBN 978-92-846-2775-2	ISSN 1725-9754	doi:10.2869/05072	QK-AA-18-001-LV-C
HTML		ISSN 1830-6896	doi:10.2869/322220	QK-AA-18-001-LV-Q
PDF	ISBN 978-92-846-2803-2	ISSN 1830-6896	doi:10.2869/857438	QK-AA-18-001-LV-N

Ja jums ir nepieciešama šī publikācija palielinātā rakstā,
lūdzu, sazinieties ar Eiropas Ombuda biroju.